

NOWINY CODZIENNE

Nr. 305

Warszawa, sobota 24 października 1936 r.

Rok XI

Min. Poniatowski o parcelacji

Norma 180 ha będzie utrzymana

Dlaczego oszczędza się latyfundia?

Ostatnie zarządzenia, związane z reformą ustroju rolnego, i ogłoszenie imiennego wykazu majątków, przeznaczonych na parcelację, wywołały gwałtowną polemikę i spotkały się w prasie z licznymi zarzutami. To skłoniło zapewne ministra rolnictwa i reform rolnych, p. Poniatowskiego, do urzędowania konferencji prasowej, na której przedstawił swój pogląd oraz zamierzenia rządu w tej dziedzinie.

P. minister uzasadnił konieczność przeprowadzenia reformy ustroju rolnego w pierwszym rzędzie nadmiernym przeludnieniem wsi w Polsce. Przemysł i miasta nie są w stanie przyrostu tego wchłonąć. Przyrost w przemyśle wynosi w Polsce zaledwie 3.1 proc. ludności, a dla zaradzenia przeludnieniu wsi powinienby dojść do 7.4 proc. rocznie. Wobec tego ludność narastająca we wsiach musi w rolnictwie znaleźć zatrudnienie, a dla zagadnienia tego pierwszorzędne znaczenie posiada akcja reformy rolniej.

Dotychczasowa parcelacja

W wyniku przeprowadzonej od r. 1919 do 1935 parcelacji utworzono 135.000 nowych gospodarstw, 63.000 parcel robotniczych, ziemieślniczych i urzędniczych oraz około 432.000 parcel uzupełniających karłowate gospodarstwa. Pozostaje do rozparcelowania 1 milion ha, a przeprowadzenie melioracji powiększy tę liczbę o kilkaset tysięcy hektarów.

Tu p. minister zwraca uwagę na błędne identyfikowanie akcji parcelacyjnej z przymusowym wykupem. Nacisk administracyjny, stosowany jest tylko tam, gdzie wezwanie do parcelacji nie skutkuje. Opór w tym kierunku zdradzają w szczególności właściciele majątków w Wielkopolsce i na Pomorzu. (A dlaczego nie ma ich w dodatkowym wykazie?). Odpiera również zarzut tworzenia gospodarstw zbyt drobnych, parcelacja rządowa tworzy bowiem większe osady, aniżeli parcelacja prywatna.

Przewaga małej własności

W dalszym ciągu swego przemówienia p. min. Poniatowski dowodził, że użytkowanie ziemi w gospodarstwie mniejszym daje większe korzyści gospodarcze, aniżeli w gospodarstwie większym. Udział drobnej własności w wyżywieniu kraju, produkcji drobiu, nabiału, jaj i t. d. jest bez porównania większy, większą też jest jej siła zakupów produktów przemysłowych. Produkuje ona mniej zboża, ale zboże większej własności stanowi gros eksportu, do którego państwo dopłaca premie.

Trzeba też zwrócić uwagę na niepomierne wyższą odporność produkcji rolnej małych gospodarstw. Lata wojny wykazały, że gdy większa własność z powodu zniszczeń wojennych zaprzestała

produkcji, mniejsza data dowody wielkiej żywotności.

120.000 ha rocznie

W zarzutach, stawianych akcji reformy rolniej gra też pewną rolę sentyment. Mówi się, że majątki, będące w rękach jednej rodziny po kilkaset lat, mają być zmniejszone. Jeżeli jednak proces intensyfikacji gospodarczej rolniej w całym kraju ma być dokonany, to musi w tym wziąć udział większa własność i dostosować się do linii rozwojowej.

Duże znaczenie w podniesieniu gospodarki rolniej odgrywa akcja scaleniowa i akcja melioracyjna, ograniczona niestety możliwościami finansowymi.

Zamierzenia rządu na r. 1937 w dziedzinie agrarnej idą w kierunku wzmocnienia akcji parcelacyjnej do wysokości około 120 tysięcy ha. Norma przewidziana w ustawie, a wynosząca 200 tysięcy ha, nie zostaje zatem wykonana, pomimo ustalenia dodatkowego wykazu imiennego w wysokości 27.000 ha.

Niemców nie ma

Na zapytanie, dlaczego ogłoszony ostatnio wykaz imienny nie obejmuje majątków niemieckich, odpowiada p. minister, że dotychczas ogłoszone wykazy imienne dają rządowi możliwość rozparcelowania w woj. zachodnich w 1937 r. z górą 20 tysięcy ha. Pozwoli to na powiększenie zapoczątkowanej w ub. roku akcji kolonizacyjnej z woj. krakowskiego do woj. zachodnich.

Przewidziane jest również wzmocnienie akcji osadniczej w woj. lubelskim, lwowskim, tarnopolskim i wołyńskim, przy czym osadnicy rekrutowaliby się ze specjalnie przeludnionych powiatów, zwłaszcza z woj. kieleckiego (?) oraz lwowskiego.

Nie będzie zmiany

Ministerstwo nie zamierza za-

stępować prywatnej parcelacji przez parcelację rządową, natomiast jest rzeczą konieczną dostosowanie parcelacji prywatnej do wymagań interesów państwowych w ramach obowiązującej obecnie ustawy o wykonaniu reformy rolniej. Pogłoski, jakoby istniał zamiar obniżenia przewidzianego ustawą minimum 180 ha nie podlegającego parcelacji, nie odpowiadają prawdzie.

Wśród zadawanych p. ministrowi pytań, poruszono również sprawę Małopolski Wschodniej i wyrażono obawę, czy reforma rolna nie zmniejszy polskiego stanu posiadania w tej dzielnicy. P.

minister obaw tych nie podziela, uważa, że niebezpieczeństwo było większe przy dotychczasowej parcelacji prywatnej, usunie je jednak parcelacja rządowa i nadzór rządu.

A latyfundia?

Min. Poniatowski był tym razem bardzo powściągliwy i ostrożny w swych wywodach. Nie poruszył sprawy pozostawiania w spokoju największych latyfundiów, przeznaczonych podobno na... Sowchozy. Mówiąc, że słaby ton przemówienia p. ministra wywołany był słabością jego pozycji.

Ludność Madrytu chce kapitulacji

Rząd czerwony terrorem

mści się za brak sympatii

RABAT, 23.10. Radio Kadyks w komunikacie ogłoszonym wczoraj popołudniu donosi, że w Madrycie odbywały się znowu manifestacje kobiet przed gmachem ministerstwa wojny, które domagały się oddania Madrytu w ręce wojsk powstańczych. Gabinet madrycki zdecydował się przemieścić siedzibę rządu do Barcelony, oraz uchwalił cały szereg projektów, dotyczących obrony stolicy.

VALLADOLID, 23.10. Według informacji otrzymanych z Madrytu, rozstrzelano tam 14 lotników za to, iż przez omówienie dwukrotnie bombardowali pozycje rządowe w Ollas del Rey.

PARYŻ, 23.10. Z Burgos donoszą, że oddziały rządowe przed opuszczeniem miejscowości Belmez i Villanueva del Rey, rozstrzelali kilkunastu mieszkańców podejrzanych o sprzyjanie powstańcom.

Na froncie Avila powstańcy zajęli Las Navas i Del Marques.

Na odcinku Aranjuez Illescas odparto kontrataki wojsk rządowych. Na froncie Guadalajara wojska rządowe poniosły znaczne straty. W Andaluzji powstańcy rozbili oddziały wojsk rządowych, które usiłowały zająć wieśskę Castro del Rio i znajdujące się w rękach wojsk rządowych lotnisko Getafe pod Madrytem, bombardowane było wczoraj przez samoloty powstańców. Jeden z samolotów rządowych, który wyleciał naprzeciwko eskadry powstańczej, został zestrzelony.

wych, które usiłowały zająć wieśskę Castro del Rio i znajdujące się w rękach wojsk rządowych lotnisko Getafe pod Madrytem, bombardowane było wczoraj przez samoloty powstańców. Jeden z samolotów rządowych, który wyleciał naprzeciwko eskadry powstańczej, został zestrzelony.

200.000 reksistów

zetrze się z wojskiem i policją

Degrelle zdecydowany na wszystko

PARYŻ 23.10. Z Brukseli donoszą, że rząd podjął zdecydowaną walkę z ruchem reksistów, w oparciu o utworzoną z inicjatywy rządu organizację, grupującą wszystkie elementy współpracy z rządem. Wczoraj wieczorem premier Van Zeeland wygłosił transmito-

wane przez radio przemówienie do narodu belgijskiego, w którym oświadczył, iż projektowane na najbliższą niedzielę wielkie zgromadzenie reksistów w Brukseli, zostało zakazane. Rząd za żadną cenę nie dopuści do złamania tego zakazu.

Przywódca reksistów Degrelle oświadczył wczoraj ponownie, że zgromadzenie jego partii odbędzie się mimo zakazu rządu.

200.000

BRUKSELA, 23. 10. — Opinia belgijska śledzi z największą uwagą przebieg konfliktu między reksistami i rządem. Zwolennicy Degrelle'a oświadczają, że reksisci pomimo wydanych zakazów przybędą do Brukseli w ilości 200 tysięcy i zgromadzą się w parku Wijngaard, gdzie mają wystąpić za twierdzą, że do zjazdu tego nie dojdzie.

Wojska są skoncentrowane i rząd jest zdecydowany przeszkodzić wszelkimi środkami zapowieranym manifestacjom w Brukseli.

Co pisze organ reksistów?

„Dziennik reksistowski „Pays Reel”, zamieszcza na naczelnym miejscu następujące słowa:

1. „Wszyscy do Brukseli na niedzielę rano, dla uczczenia b. żołnierzy z nad Izery. Rząd powziął nieprawdopodobne wprost środki dla stłumienia naszej manifestacji, zakazując przybycia naszych 62 specjalnych pociągów, zalepiając nasze afisze białym papierem, przewidując zakaz kursovania od soboty w całej prowincji Brabantu wszelkiego rodzaju pojazdów. Stoimy wobec faktu zławienia wszystkich swobód obywatelskich, przy czynnej pomocy 3 stronnictw politycznych.”

BODAJBY RACZEJ TYTUS ŻYDÓW NIE ZWOJOWAŁ,
BODAJBY I W SWEM GNIEZDZIE

RACZEJ JE ZACHOWAŁ:
A NIŻ SIĘ TA ZARAZA TAK ROZSZERZYĆ MIAŁA,
KTÓRA, CHOĆ JEST W NIEWOLI,
PANY SWE SKUKŁAŁA.

Przeclaw Majewski

(Tłumaczenie z Rutiliusa Celenientia nu sa. 1589).

Bunt matek

Według szacunku na rok 1934 Polska już bardzo znacznie zbliżyła się do stanu równowagi ludnościowej.”

(Stefan Szulc, Ruch Naturalny ludności w latach 1895-1935, Wydawnictwo Gł. Urz. Stat.).

Statystyk obliczający ruch naturalny ludności nie przez proste odejmowanie liczby zgonów od liczby urodzeń widzi już to, czego nie dostrzegamy my, laicy.

Mamy jeszcze poważną nadwyżkę urodzeń nad zgonami, ale wynika to z przyczyn zupełnie szczególnych: oto liczba kobiet w wieku płodności jest u nas bardzo duża w stosunku do liczby kobiet starszych i młodszych.

Wynika stąd jasno, że wkrótce przyjdzie okres zahamowania przyrostu naturalnego w

Polsce. Dziś wchodzimy w okres powolnego osłabiania naszego „potencjału ludnościowego”.

Trzeba sobie uświadomić, jakie mogą być tego stanu rzeczy następstwa i jakie są jego przyczyny. Oto pierwsze 10-lecie niepodległości, po pierwszych latach, w których odczuwano się jeszcze skutki wojennego niedostatku, było okresem wzmoczonego przyrostu naturalnego. Ale wkrótce okazało się, że z przystępem tym nie umiemy sobie poradzić.

Duży przybytek ludności był zwykłym źródłem wzmocnienia energii poszczególnych narodów. Wpływał na ich psychikę, skłaniał do zdobywczości, skierowanej nie koniecz- nie poza granice państwa. Zdobyczość ta niejednokrotnie

wyrażała się poprostu w przyroście zasobów materialnych, przekraczający wielokrotnie stopień przyrostu samej liczby ludności.

Wbrew naukom Malthusa, okazało się, że im jest więcej ludzi, tym ludzie mogą być bogatsi. Niestety jednak w Polsce nie umieliśmy dać pracy i chleba wchodzącym w życie pokoleniom.

I dlatego zaczyna się u nas bunt matek. Trudno wnikać w to, co jest tego buntu przyczyną? Czy demoralizacja, szerzona przez żydów, czy ciężkie warunki materialne, czy niższy poziom zdrowotności, czy mniejsza ilość zawieranych małżeństw. Faktem jest, że ilość urodzeń szybko się zmniejszała.

W roku 1930 było ich

1023000, w następnych latach kolejno 965000; 935000; 869000; 882000; 877000.

W ten sposób zaprzepaszcza się te olbrzymie możliwości rozwoju, jakie narodowi polskiemu dawała płodność matek. Mówiono, że zmiany w ruchu ludności mają charakter nieodwracalny. Okazało się jednak np. w Niemczech, że tak nie jest. Liczba urodzeń może spadać, a później wzrastać na nowo. Zależy to od tego, jakim wpływom podlega naród, jakie możliwości przed nowowchodzącymi w życie pokoleniami otwiera polityka państwa.

Dziś stwierdzić wypada, że naród polski znajduje się w odwrocie.

W. Z.

D. c. depesz i wiadomości na str. 2-ej i 6-ej

Trybuna przyjaciół i przeciwników

Co nam da

Zastępczy obowiązek służby wojskowej?

Od jednego z naszych czytelników otrzymujemy następujące uwagi na temat projektowanego dekretu o zastępczej służbie wojskowej.

Zatrudnić próżniaków

Projekt dekretu o zastępczej obowiązkowej służbie wojskowej napewno daleki jest od ideału. Do zrobienia jest w Polsce ogromnie dużo, a równocześnie wiele tysięcy pracowników, setki tysięcy ludzi poprostu próżniuje nie w własnej winy, wiodąc przeważnie pożałowania godne życie. Zorganizowanie pożytecznego wysiłku próżniujących mas w Polsce jest nadal zagadnieniem nierozwiązanym.

W istniejących warunkach politycznych nie wydaje się możliwe wyjście tych trudności. Jednakowoż wprowadzenie powszechnego obowiązku służby pracy, któremu podlegać będą wszyscy obywatele, nie odbywający służby w szeregach wojskowych, jest niewątpliwie słuszną i pod wielu względami korzystną.

Wyrównać obowiązki

Przedewszystkiem uzyskujemy w ten sposób sprawiedliwą wyrównanie obywateli w ich obowiązkach wobec własnego państwa. Wiadomo, że w szeregach wojska nie mieści się cały kontyngent zdrowych mężczyzn. Ilość „nadkontyngentowych”, dla których zabrakło miejsca w sztywnych ramach armii, zwiększać się w Polsce z roku na rok. Do służby w szeregach nie powołuje się również wielu tysięcy mężczyzn z drobnym stosunkowo defektem fizycznym (np. krótkowidzostwo, który bynajmniej nie przeszkadza pracować z pełną wydajnością). Dotychczasowy stan rzeczy mocno krzywdził moralnie tych mężczyzn, którzy służby wojskowej nie odbywali wcale, a równocześnie płacili im za to większymi szansami życiowymi. Zaszczyceni bowiem służbą w szeregach oddawali państwu 18 — 24 miesięcy swego życia, nie licząc późniejszych 2 do 6 miesięcy ćwiczeń rezerwy, co oczywiście musi odbić się na ich zarobkach, czy też na pracy w gospodarstwie własnym lub warsztacie.

To dopiero początek

Teraz nastąpi do pewnego stopnia wyrównanie w obowiązku obrony państwa. Wszyscy mężczyźni bez wyjątku będą już w czasie pokoju pracowali nad zabezpieczeniem państwa przed napaścią — jedni w szkole wojennej, w szeregach wojska, drudzy w oddziałach robotniczych. „Zastępcza służba w oddziałach robotniczych wywołać powinna podniesienie ducha u tych obywateli, których dotychczasowa łączność z wojskiem kończyła się na zaprezentowaniu się w adomowym stroju komisji poborowej. Odtąd będą oni mieli świadomość, że pracują dla obrony państwa, wyniki tej pracy będą mieli przed oczyma (bo przeważnie we własnym osiedlu), a wre-

ście odczuwają bezpośrednio korzyść własną, swojej gminy.

Możnaby powiedzieć, że 30 dni w ciągu 5-ciu lat (po 6 dni rocznie) to niewiele, ale niewątpliwie taki dość mizerny jest tylko początek. Przecież nie ma na to wcale pieniędzy. Utrzymanie armii robotniczej obok wojska, skoszarowanej i utrzymywanej przez państwo, kosztowałoby około 300 milionów złotych rocznie. Doświadczenia z hufcami junackimi stwierdzają, że koszt dzienny utrzymania jednego pracownika wynosi co najmniej 3.50 zł. Jutro może być inaczej, ale dziś na utworzenie armii robotniczej pieniędzy nie ma i dlatego trzeba od małego zacząć. Sześć dni pracy w roku bezpłatnej, bez dostarczenia żywności, ubrania czy mieszkania, czasem może nawet z własnymi narzędziami pracy. To może na było zrobić bez pieniędzy, bez stwarzania nowego aparatu administracyjnego. Trzeba teraz dać czas gminom do nauczania się, w jaki sposób najpożyteczniejszy użyć oddziałów robotniczych. Ołbrzymie tu pole do inicjatywy.

Odrabianie podatku wojskowego

Już obecnie w niektórych gminach zwolnieni od służby w szeregach odrabiają podatek wojskowy (który oczywiście będzie zniszczony na przyszłość), pracując na rzecz gminy. Obowiązek służ-

by pracy, nałożony na nie służących w armii, zapewni gminom około 4.200.000 dniówek robotniczych. (700.000 ludzi po 6 dni rocznie) tj. jakby dobrych kilkanaście tysięcy robotników, pracowało dzień w dzień przez cały rok. Nie jest to rzecz do pogardzenia. Gmina będzie mogła powoływać do pracy albo jednorazowo, albo też partiami, zgodnie z planem prac, uwzględniających potrzeby obronne osiedla, ilość poborowych robotników oraz najniezbędniejsze środki.

Praca dobrowolna

Nikt nie będzie się wylamywał z obowiązku bezpośredniego i osobistego oddawania usług państwu w zakresie wzmocnienia jego obronności, co przyczyni się do nawiązania granicy między t. zw. inteligencją a pracownikami fizycznymi. Należałoby może jeszcze przewidzieć w dekrete o powszechnym obowiązku pracy dla obrony państwa specjalne wyłączenia (natury honorowej np. znaczek) dla ochotników, którzy poświęcą znacznie więcej, niż 6 dni pracy rocznie. Może nawet takie honorowe odznaczenie ustanowić należałoby nie tylko dla pracujących ponad normę, ale i dla tych ochotników w oddziałach robotniczych, którzy stanęli by do pracy dobrowolnie, nie podlegając dekretemu obowiązku: R.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA ZBOZOWA

Pszenica jednolita 27.00 — 27.50
zbiornowa 26.75 — 27.25, żyto eksportowe bez obrotów żyto I st. 18.50 — 19.25, II st. 18.00 — 18.50, owies I st. 17.50 — 18.00, II st. 17.00 — 17.50, jęczmień browarny 26.50 — 27.50, I st. 23.00 — 23.50, II st. 22.25 — 22.75, III st. 21.50 — 21.75, groch polny 20.50 — 21.50, groch Victoria 27.00 — 30.00, wyka 19.50 — 20.50, peluska 21.00 — 22.00, łubin niebieski 9.90 — 9.50, łubin żółty 13.00 — 13.50, rzepak zimowy i letni 45.00 — 46.00 młka pszenica I gat. 38.00 — 44.50, II gat. 30.50 — 38.50, młka żytnia I gat. 27.00 — 29.25, II gat. 30.50 — 32.50, otręby pszenne 12.75 — 14.25, zytina 12.50 — 13.00, siemię inlane 37.00 — 88.00, koniuczyna czerw. b. kan. 90.00 — 105.00, koniuczyna cz. b. kan. o czyst. 97% 120.00 — 130.00, kucha inlane 20.50 — 21.50, ziemniaki jadalne 4.00 — 4.50 zł.

Ogólny obrót 3268 ton. Żyto 890. Uspokojenie spokojne.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 286.95; Berlin (sprzedaż 212.78, kupno 211.94); Bruksela 89.45; Gdańsk (sprzedaż 100.20, kupno 99.80); Kopenhaga (sprzedaż 116.34, kupno 115.76); Heisingfors (sprzedaż 11.50, kupno 11.44); Londyn 26.00; Nowy Jork (sprzedaż 5.32 i 3/8, kupno 5.29 i 7/8); Nowy Jork (kabel) 5.31 i 3/8; Oslo 130.65; Paryż 247.3; Praga 138.20; Sztokholm 134.10; Zurych 122.25.

Papiery procentowe: 7 proc. poź. stabilizacyjna 475.00 (500 dol.) 480.00, wartość kuponu bież. (od dol. 1000) 11.11 zł; 3 proc. poź. prem. inwestycyj. 1 em. 66.50, II em. 67.25; 3 proc. poź. prem. inwestycyj. seria I em. 82.50; 4 proc. państw. poź. prem. 49.00 — 49.25; 5 proc. konwer-

syjna 52.50; 6 proc. poź. dolarowa 71.00 — 71.25 (w proc.); 4 i pół proc. L. Z. ziemskie seria V — 48.50 — 49.00; 4 i pół proc. L. Z. Poz. ziemstwa kred. seria K (drobne) 45.50, seria L 43.00; 5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 55.63 — 56.25 — 56.00; 5 pr. L. Z. Łodzi 52.75; 4 i pół proc. L. Z. Łodzi 47.25; 5 proc. m. Radomia (1933 r.) 39.75; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 em. 56.50 — 57.0, 8 i 9 em. 53.75 — 54.50.

Akcje: B. Polski 111.50 — 111.00 — 111.50; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 31.50 31.75; Węg. 16.50 — 16.75; Lilpop 15.50 — 15.25 — 15.50; Starachowice 37.25.

Rubel srebrny 1.76; 100 kopiejek w bilonie rosyjskim 0.85; 4 proc. poź. konsolidacyjna 50.00 — 50.13 — 51.25 — 51.58. Pożyczki dol. w obrotach prywatnych: 8 proc. poź. z r. 1925 (Dillonowska) 78.25 — 78.38 (w proc.); 7 proc. poź. Śląska 67.50 (w proc.); 7 proc. poź. m. Warsz. (Magistrat) 67.25 — 67.00 — 67.25 (w proc.).

GIEŁDA MĘŚNA

Spęd wyniósł ogółem 655 sztuk bydła, z czego niesprzedanych pozostało 377 sztuk, cieląt — 849 sztuk, niesprzedanych — 41 sztuk, owiec — 33 sztuki, niesprzedanych — 26 szt., trzody chlewnej — 2.455 sztuk, niesprzedanych — 568.

Za 10 kg. żywcia loco targowica płacono: woły dobrze opasione 67 zł, mały opasione — 50 do 52 zł, krowy dobrze opasione — 65 zł, mały opasione — 50 — 56 zł, byczki średnio opasione — 53 zł, mały opasione — 48 do 60 zł, buhaje dobrze opasione — 62 zł, buhaje małowięsiste — 50 zł, cielęta pełnowięsiste powyżej 40 kg. — 70 do 80 zł, małowięsiste powyżej 30 kg. 65 zł, owce — 50 zł, 1 zioda chlewna: słoniowa powyżej 150 kg — 88 do 106 zł, mięsne powyżej 10 kg — 75 do 82 zł. W kategorii braków sprzedawano spędzone w nie-

Pierwszy dzień procesu Grzeszolskiego
Odrzucenie powództwa cywilnego

Wczoraj o godz. 10-iej rozpoczęła się rozprawa apelacyjna w procesie Grzeszolskiego. Na dłuższy czas przed tą godziną sala napełniła się publicznością, wpuszczaną wyłącznie za biletami. Ławy prasowe pełne.

Główni uczestnicy procesu

O godz. 10-iej wprowadzono na salę oskarżonych Pawła Grzeszolskiego, któremu na jego prośbę pozwolono ubrać się na czas rozprawy po cywilnemu. Oskarżony trzyma się nieźle, znać jed-

nak na nim pewne wycieńczenie. W pierwszym rzędzie krzesła zajęła młoda, obecna żona Grzeszolskiego, Pelagia ze Staciwińskich, ubrana w granatowy płaszcz. W dalszych rzędach okryta grubym welonem, zasiadła siostra zmarłej żony Grzeszolskiego, Kuczańska, znana ze swej w stosunku do szwagra zaciekłości.

Spór o powództwo cywilne

Rozprawa rozpoczyna się od

1000 żydów do Palestyny
Szkoda, że tak mało

Jak donosi „Czas“ 1000 młodzieńców żydowskich ma udać się pod sztandarem białoniebieskim do Palestyny i zażądać wpu- szczenia do tego kraju.

Zgłoszenia do wymarszu pierwszego tysiąca żydów są już zamknięte. Po przekroczeniu tysiąca utworzy się druga — trzecia, która wyruszy być może w jakiś czas później. Wszyscy biorący udział w marszu otrzymają jednolite umundurowanie i zapasy żywności na kilka dni. Maszerująca kolumna liczy na to, że w drodze spotka się z pomocą organizacji żydowskich. Droga będzie trwać około trzech miesięcy. Termin

marszu oznaczony będzie w najkrótszym czasie.

Marsz ten ma mieć charakter symboliczny.

W nadchodzącą niedzielę odbyć się ma na jednym z wiodących marszu. Na zbiorce ma być dokonany podział uczestników na grupy. Jednocześnie dokonany zostanie przegląd dokumentów osobistych. Jak się dowiadujemy, żonaci uczestnicy marszu obowiązani są mieć zezwolenie małżonek. Stu z pośród kandydatów złożyło przysięgę, że osiadą na roli, nad Jordanem.

Unieruchomieniem fabryk francuskich
grozi strajk transportowców

PARYŻ, 22. 10. Strajk robotników, zajmujących się transportem węgla w departamentach północnych, grozi unieruchomieniem wielu fabryk w tak poważnych ośrodkach przemysłowych, jak Roubaix, Tourcoing. Z braku paliwa liczne fabryki musiały wstrzymać pracę.

Zamach samobójczy
trzech dziewcząt

Do baru „Pod telefonami“, przy ul. Zielnej 40, przybyły wczoraj w godzinach rannych trzy młode, eleganckie ubrane kobiety. Były one uprzednio w restauracji, w okolicy Dworca Głównego, gdzie wypili butelkę wódki.

Dziewczęta kazały sobie podać kotlety, po czym napełniły szklanki esencją octową i jednocześnie wychyliły truciznę. Jęki dziewcząt zaalarmowały służbę lokalu. Wezwano niezwłocznie pogotowie ratunkowe, które przewiozło denatki do szpitala Dz. Jezus.

Młodocianymi desperatkami okazały się: Norissa Czekanow, lat 23 (Okopowa 69), Henryka Klija-

wielkiej ilości wybrukowane bydło po 25 do 47 zł. za 100 kg.

Na hali hurtu za 1 kg. mięsa uboju miejscowego płacono: wolowina 1.00 do 1.25 zł., cielęcina — 1.20 do 1.50, wieprzowina słoninowa — 1.10 do 1.15. Mieso przwożone: wolowina 1-szy gatunek — 80 gr do 1 zł., cielęcina — 1.10 do 1.40 zł., baranina zady — 1 do 1.20, wieprzowina mięsna — 1.08 do 1.10 zł.

nowicz, lat 19 (Krucza 9) i Helena Jabłońska, lat 20. (Krak. Prze- dmieście 21), wszystkie trzy młode, eleganckie ubrane kobiety. Przyczyną zbiorowego zamachu samobójczego była miłość trzech dziewcząt do jednego młodzieńca, Klujanowskiego po przeplukaniu żołądka wypisano ze szpitala. Jabłońska w stanie niezmiernie przeżywa jeszcze na kuracji, Czekanowska natomiast, najciężiej zatruta, dotychczas nie odzyskała jeszcze przytomności.

Bankiet na cześć wroga

Kilkadziesiąt starszych pań, które przed 30 laty brały udział w ruchu sufrażystek, urządziły na cześć swego b. wroga, inspektora Jarwisa, bankiet, chcąc mu się odwdzięczyć za to, że zwalczając je, „umiał zawsze pozostać dżentelmenem“.

Ofiary

Dla najbardziej potrzebujących dzieci od pp. Szoferów zł. 10. gr. 50.

zwykłych formalności, po czym odrazu obrona zgłasza wnioski wstępne. Pierwszy z nich — to żądanie niedopuszczenia powództwa cywilnego, które reprezentuje adw. Pawełek z Sosnowca, pełnomocnik teściów Grzeszolskiego — Bugajów. Obronca na podstawie przepisów postępowania karnego stwierdza, że nie przewidują one prawa świadków do wniesienia powództwa cywilnego. Jest to możliwe jedynie w stosunku do współmałżonka, dzieci lub wnuków. Ku ogólnemu zdziwieniu przyłącza się do wywodów obrony prokurator, podtrzymując je ze względów formalnych.

Religijność Grzeszolskiego

Jako dalsze wnioski adw. Hofmoki - Ostrowski stawia prośbę o dołączeniu do akt książki Grzeszolskiego p. t. „Opoka Piotrowa“, napisanej w 1928 r., dla stwierdzenia gorącej jego religijności, następnie wnosi o dodatkowe badanie Staciwińskiej, Kuczańskiej i korepetytora zmarłych dzieci, oraz o powołanie nowego biegłego, prof. Baley, znawcy psychologii dziecięcej, celem ustalenia pewnych momentów ze stosunku młodych Grzeszolskich do ojca.

Po dłuższej naradzie wniosek w przedmiocie niedopuszczenia powództwa cywilnego zostaje przez sąd przyjęty, wszystkie zaś pozostałe — oddalone.

Obszerny referat

Następnie sędzia referent rozpoczął wygłaszanie obszernego referatu sprawy, co zajmuje kilka godzin czasu, po czym, zgodnie z procedurą zostanie udzielony głos samemu oskarżonemu, dla złożenia osobistych wyjaśnień, a następnie rozpocznie się praca wywodu sądowego od opinii biegłych: Grzywo-Dąbrowskiego, Modrakowskiego i Siemigielowicza. Rozpocznie się znowu zaciekle spór o charakterze zmian chorobowych, wywoływanych w organizmie przez tal i o możliwość dostania się tego pierwiastka do zwołok z trumny.

Wielkie ławice szprot
Obfite połowy rybaków

Na wysokości Rozewia, Wielkiej Wsi, Chałup i Kuźnicy flotylą rybaków polskich, niemieckich i duńskich łowi od dłuższego już czasu szproty i śledzie, które pojawiały się na tym obszarze morza w olbrzymich ławicach. Połowę trwają dzień i noc i są bardzo obfite. Szczęście sprzyja również naszym rybakom przybrzeżnym, którzy po okresie nawalnic na Bałtyku, łowią obecnie wielkie ilości węgorzy.

Kopuła św. Marka
Grozi zawaleniem

Na głównej kopule kościoła św. Marka ukazały się duże szczeliny.

Kościół ten zbudowany jest, jak wiadomo w XI wieku. Podobno już wówczas budownicy jego byli zdania, że kopuła kościoła jest zbyt ciężka.

M CHAŁ WSZERAD

27)

PANI PREZES i S-KA

Powieść obyczajowa

— Jakże się cieszę „znajoma nieznajoma“! Jakże się cieszę panną Irko!

Drgnęła.

— Przecież już znam naprawdę moją „znajomą nieznajomą“...

Szli dalej razem. Irka szczęśliwa z przypadku, Turawski zadowolony. Tak był już myślą daleko po za Warszawą, że spotkanie z sąsiadką „z góry“ wydało mu się fragmentem upragnionego wypoczynku. Nie mógł go już nawet kojarzyć z Lolą, której obowiązujący zwyczaj towarzyski kazał już postać bilet i kwiaty. Nawet krótka znajomość wprowadza obowiązek. Znajomość Irki była zbyt krótka. I dlatego czuł się najlepiej. Zerknął na nią przelotnie okiem. Nawet jest trochę „wsiowa“. Może mu się zresztą wydaje. Krótkie wlosy i sportowy krój jesiennego kostiumu. Lola to miasto. Prawdziwe miasto. Przyjemne miasto... — uśmiechnął się.

Na ulicy było tłoczno. W miarę jednak oddalania się od dworca głównego publiczność na chodnikach przeczekała się. Przed godziną padał krótki ulewny deszcz. Wymyte powietrze ciągnęło do spaceru. Co prawda w perspektywie mógł być Ogrod Saski. Wcale niepociągające. Iść do kawiarni — nie było już czasu. Trzeba przecież jeszcze spakować rzeczy. „Pędrak“ tego nie potrafi.

Przejechało szybko auto i bluznęło brudną wodą.

— Ach! — krzyknęła Irka i schwyciła za rękę majora.

— No to proszę się już mnie trzymać.

Rozmawiali o deszczu, o wsi, o neonach jaskrawych i granatowym niebie. Turawski próbował się tłumaczyć, dlaczego jej nie odwiedził. Tłumaczył się tak długo, ile trzeba było, ażeby z jej strony otrzymać zezwolenie na naprawienie „karygodnego zaniedbania“. Obiecał zjawić się zaraz po powrocie z Wronek.

Dochodzili do domu. Irka z całą naiwnością:

— Tak wcześniej, a już stróż nocny chodzi...

„Stróż nocny chodzi“! Major wytyczył wzrok.

— Gdzie?

— Ot, tam — wskazała ręką.

Rzeczywiście pod bramą stał jakiś jegomość w krótkim paletku w czapce nasuniętej na oczy. Ręce w kieszeni.

Major przyspieszył kroku. Jegomość ziewnął i nagle, spsstrzęszy Turawskiego, zaczął się spieszyć oddalać. Nie ulegało najmniejszej wątpliwości. To jeden z tych, co to mieli wyjść na przeciw niego. Odrzucił obraz zebranych u Stendla gości zbladł mocno. Elegancki choć głupek w Stendla i takie indywidualum? A jednak po powrocie z brydża usłyszał w domu: „Wzwałam pana majora, ażeby zwrócić uwagę na ludzi z t. zw. towarzysztwa, których...“ i t. d.

Chciał przyspieszyć kroku. Niestety, szedł pod rękę z kobietą. Rzekomy „stróż nocny“ znikł tymczasem. Turawskiemu przyszło w tej chwili do głowy, że wyjazd na wieś jest stracony. Cenne odkrycie sąsiadki „z góry“ zmuszało go do powzięcia nowych kroków. Po tym tropie dojdzie się do gniazda. Wyobrażał sobie, jaką minę będzie miał jutro ponurcznik Kasprzyk, gdy mu opowie o nowym odkryciu: I cóż — upiera się pan przy Stendzie? Chociaż, kto wie — psia-krew! — zaklął w duszy. A głośno:

— Wie pani, nie jadę dzisiaj...

— Dlaczego?

— Dlaczego? Można panią odprowadzić na pani trzecie piętro?

Zarumieniła się. A więc dla niej zostaje... Szczęście. Szczęście. Żal Loli, potem znowu uczucie szczęścia. Aż szczęścia? Łapie siebie na gorącym uczynku egzaltacji. Robi jej się głupio. Jednym słowem — dziwnie.

Godzina upłynęła szybko. „Tak krótkiej pierwszej wizyty nigdy nie miałem“ — mówił zegnając się. Schodził lekko ze schodów w płaszczu zarzuconym na ramiona. Otworzył drzwi mieszkania. W gabinecie się świeci. Ktoś jest.

— A... to pan?

I odrzuł:

— Są nowe wiadomości?

— Niema.

— Więc?

Chwila ciszy.

— Przyszedłem zapytać się, kiedy pan major wyjeżdża, kiedy przyjeżdża i jak adresować w razie czego.

— Wyjeżdżam jutro, lub pojutrze. Przyjeżdżam za tydzień. Adres: poczta Krzywo, majątek Wronki.

— Tak. Już sobie zapisałem, — zamyślił się. I nagle:

— Co pan, panie majorze sędzi „Taubmanie“?

Patrzy przenikliwie. Major uśmiecha się.

— Proszę o więcej wiadomości.

— To nie są żadne wiadomości. A co pan sądzi o dyrektore? O dyrektora i o jego sekretarzu tym Krówce?

— Krówce? Że wbrew przysłowiu: mało ryczy i mało mleka daje. To wszystko?

— Wszystkie. Ja proszę, żeby się pan major mocno zastanowił. Zegnam.

(C. d. n.)

Jak ma wyglądać Związek Polskich Kas Bezprocentowych? Nie naśladować form żydowskich!

Sekcja badania i organizacji kas bezprocentowych przy Związku Polskim w Warszawie, nadeślała nam poniższe uwagi:

Kasy Bezprocentowe powstają jedna za drugą, zarówno w stolicy jak i we wszystkich ośrodkach prowincjonalnych. Dla tego rzecz konieczną wydaje się skoncentrowanie tej akcji i stworzenie w tym celu specjalnej instytucji centralnej.

Cel wspólnej organizacji

Celem takiej instytucji byłoby przede wszystkim ujednolicienie akcji pomocy finansowej dla kas, udzielających kredytu bezprocentowego dla niezamożnej polskiej ludności chrześcijańskiej, obok zaś tego utrzymanie stałej łączności i współdziałania pomiędzy poszczególnymi kasami oraz reprezentowaniem ich wobec instytucji państwowych, samorządowych oraz społecznych.

Cele te powinny być osiągnięte przez starania w uzyskaniu kredytów i subwencji oraz podział ich pomiędzy poszczególne kasy, przez wydawanie własnego organu, propagandę, przez instruowanie i nadzór nad poszczególnymi

mi kasami. Wreszcie przez stworzenie nowych kas.

Zasady organizacji centralnej

Powstaje stałe pytanie, jaką postać ma przyjąć instytucja, która się podjęła tych zadań. Gdyby pojąć ściśle według wzorów żydowskich, można by stworzyć instytucję, której członkami obok samych kas byłyby osoby fizyczne. Jest to droga, którą przyjęło społeczeństwo żydowskie, aby zapewnić decydujący wpływ faktycznym przywódcom swego tajnego rządu. Warto tu przytoczyć parę członków - założycieli. Byli nimi: prof. dr. Mojżesz Szor, Rafał Szereszowski, Jakób Hilmelfarb i inni.

O samorząd kas bezprocentowych

Polaka droga musi być inna. Musimy zapewnić całkowity samorząd kas bezprocentowych, a nie stwarzać form sztucznych, uzależniających ten samorząd od czynników z kasami nie związanych. Pełny samorząd kas bezprocentowych może zapewnić je-

dynie związek samych kas bezprocentowych, którego członkiem będą mogły być wyłącznie same kasy. Oczywiście, naczelną instytucją tego związku mogłaby być powołana do ściślejszych władz również osoba, która nie są członkami władz poszczególnych kas, aby zapewnić w ten sposób dopływ odpowiednich fachowych elementów. Nie znaczy to jednak bynajmniej, by dopuścić osoby fizyczne na członków Związku i w ten sposób amajoryzować kasy nieokreślona ilością członków takich osób fizycznych.

Zydostwo opowiada się po stronie kasa — Stalina

Prawdziwe testimonium paupertatis moralnej europejskiego t. zw. pacyfizmu stanowi jego stosunek do sierpiowej rzezi w Moskwie. W pierwszej chwili wywołała ona odruch oburzenia, aż po niespełna dwóch miesiącach czynnik socjalistyczny i pacy-

Długi łańcuch pośredników zuboża nasze rolnictwo

Wiele się u nas pisze i mówi o rozpętaniu pomiędzy cenami produktów rolnych na wsi a ceną, jaką płaci konsument w mieście.

Polską jest krajem niskich cen produktów rolnych. Cóż, kiedy ten sam produkt rolny dociera do konsumenta po kilkakrotnej nieraz wyższej cenie. Tak układ stosunków powoduje, że rolnik uzyskuje stosunkowo mało z ceny płaconej przez konsumenta, konsument płaci za towar drogą — a całą różnicę inkasują pośrednicy — u nas przeważnie żydzi.

Ciekawe są dane ilustrujące rozpętanie cen w Polsce i w Niemczech.

W Polsce ze ziółówek, jaką konsument płaci za chleb, rolnik —

otrzymuje 43 grosze, w Niemczech — 49 gr.

W Berlinie — ze ziółówek zapłaconej za mięso wieprzowe dla rolnika idzie 60 gr., w Polsce rolnik dostaje 54 gr.

Z nabiałem sprawa wygląda jeszcze gorzej. W Berlinie ze ziółówek wydanej na mleko, rolnik otrzymuje 62 gr., w Warszawie — 48 gr., za jaja z wydanej ziółówek rolnik ma w Niemczech 33 grosze, u nas 67 groszy.

Tak więc w Polsce i rolnik i spożywca płacą haracz na korzyść pośrednika. Uzdrawienie handlu rolnego niewątpliwie podniosłoby rentowność rolnictwa i obniżyłoby ceny w mieście.

To jest tak —

Sowiety się demaskują

Ciągle porażki czerwonego rządu Hiszpanii i spodziewane już lada dzień zajęcie Madrytu skłoniły Kreml do zmiany stanowiska w sprawie nieinterwencji w wojnę domową. Owa nieinterwencja była na rękę, gdy mając do dyspozycji życzliwą postawę Francji Bluma, rząd republikański miał za sobą prawdopodobieństwo zwycięstwa. Powstanie bądź co bądź zawiódło w wielkich miastach, a mobilizacja czerwonej milicji okazała się sprawna. W owym więc czasie wskazywano było uchwalenie nieinterwencji dla tej prostej przyczyny, że powstańcy byli słabsi, udzielanie im pomocy trudniejsze. Dziś jednak, gdy rząd czerwony (za wyjątkiem Katalonii, został od Francji odcięty i smutnie pobity na całej linii — nakazem chwili dla Sowietów staje się interwencja w Hiszpanii i ratowanie komuny za wszelką cenę. Idą też Sowiety w tym kierunku, jak się to mówi na całego, a separatyzm kataloński ułatwia im tu zadanie. Czerwona republika w Barcelonie przetwarza sióstrzyce w Madrycie i wojny formalnej trzeba będzie na jej obalenie.

Ta determinacja Sowietów wytwarza sytuację bardzo dla Europy niebezpieczną i nie na żarty grozi rozpętanem poważnej burzy. Punkty bowiem, o które chodzi: Barcelona, Katalonia, wyspy Balearskie, mają wielkie znaczenie strategiczne i są ściśle zespolone z kompleksem spraw morza Śródziemnego. Czerwona republika nad tym morzem, to stała groźba dla faszystowskich Włoch. Ekspozytura śródziemnomorska państwa tak potężnego, jak Sowiety, to conajmniej niewygoda dla Anglii. Woroszyłow przykłada więc łont płonący do beczki z prochem.

Siedlisko masonerii?

Do nie dawna najwierniejsza z wiernych organizacji sanacyjnych, Związek Nauczycielstwa Polskiego zaczyna już powoli zmieniać front. Nie przeszkadza to jednak na demonstracyjnej wystąpieniu reklamowe z ofiarą na cele państwowe, audycjami i t. p.

Sprzeżności te łatwo przełumaczyć, jeżeli się zastanowi nad tym, co w Z. N. P. jest grą koniunkturalną, prowadzoną przez koniunkturalnych ludzi, a co jest akcją stałą i systematyczną, co jest istotnym celem tej organizacji.

Informuje na ten temat odezwa Stow. Chrześcijańsko Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powozecznych, w której czytamy m. in.

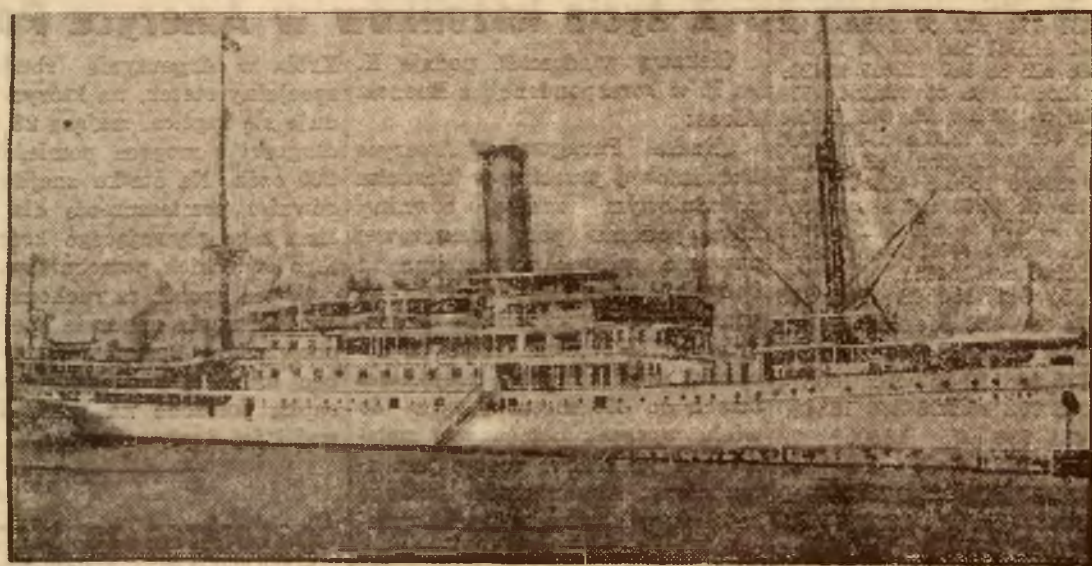
Z życia nauczycielstwa polskiego należy usunąć całkowicie wiele rzeczy, które w żaden sposób nie dają się pogodzić z tą ideą, której służyć musi nasza szkoła. Pewne obowiązki zostają w rażącej sprzeczności z dobrem obywateli i godnością nauczycielską.

Oto niektóre organy prasowe wydawane z funduszy nauczycielstwa polskiego, przemawiają zawsze językiem łóż wolno ułarskich. Niezgodnie zalecają tak zawzięcie i wytrwale, jak zwolenników światopoglądu katolickiego i narodowego, piętnując ich stale jako reakcjonistów i wsteczników. Pisma te są jednocześnie przesiąknięte nauką Marks'a i sączą kropli po kropli truciznę pojęć, rozkładających społeczeństwo w chrześcijańskie.

Od czasu do czasu spotykamy się z niesmaczną krytyką w reklamach, w stylu kupieckim, organizacji nauczycielskiej. Lubią ona oświecać swą potęgą i wpływami. W razie potrzeby umie też występować w roli surowego niezmiernie krytyka własnych czynów, przedstawiając je jako cudze grzechy. A ile to uprawia demagogii w najrozmaitszych formach! Obiecują zawsze nauczycielstwu „złote góry”, świetne warunki pracy i życia ludzkiego, ich widokami karjery lub bezkarjery. Kiedy indziej znów wołają bez ceremonii, trygami, oszczerstwami, fałszywymi oskarżeniami, zastraszeniem. Opornym groźno, zwykle najgorszymi skutkami służbowymi. Temi metodami uszupkowali sobie władzę niemal dyktatorską nad nauczycielstwem. Porobili niebywałe kariery, a szkolnictwo i nauczycielstwo pod ich opieką doszło do stanu katastrofalnego.

Je się niewiarygodny — to... cena sprzedaży córki. Trzydziestą złotych! Nędza, nawet najskrajniejsza nędza nie da się usprawiedliwić tą transakcją.

No jakże! Dziewczyna za trzydzieści złotych! To ledwie tyle, co za dwie owce! Nie ma się co dziwić, że „Express” tak się zmarnił tą „niedającą się usprawiedliwić transakcją”.

Statek holenderski „Van der Wick”, który uległ katastrofie u brzołów Jawy.

Dantejskie sceny w czasie katastrofy „Van der Vicka” Chmary rekinów uwijały się koło statku

U brzołów Jawy zatonął holenderski statek „Van der Vicka”. Kapitan okrętu twierdzi, że katastrofa ta pozostaje dotychczas niezgłębioną zagadką.

Na ginącym statku rozgrywały się dantejskie sceny. Tonał on tak szybko, że załoga nie miała czasu spuścić łodzi ratunkowych, a pasażerowie zanim zorientowali się o co chodzi, byli już po szyję w wodzie. Przestrach tonących spotęgował był jeszcze tym, że koło Jawy krążyły chmary rekinów i nieszczerząc każdej chwili groziło pożarcie przez te bestie.

Zdaniem kapitana, pasażerów tonącego statku uchroniła od paszczy rekinów ta okoliczność, że w koło okrętu wytworzył się lej, co spłoszyło morskich rabusiów. W przeciwnym razie prawdopodobnie nikt z pasażerów nie wyszedłby cało.

Przez kilka godzin rozbitkowie płynęli trzymając się kurczowo połamanych mebli, skrzyń i t. p. Przerzające krzyki o ratunek, płacz kobiet i jęki tonących dzieci — wszystko to składało się na potworną całość. Nadomiaru złego wiatr wiał od strony lądu, odychające rozbitków na otwarte morze.

Holenderskie gazety zastanawiają się nad dziwnym faktem: na tym samym miejscu, gdzie obecnie zatonął „Van der Vicka”, wydarzył się już poprzednio dwie zagadkowe katastrofy. Pra-

sa żąda od władz zajęcia się tą sprawą.

Jak ustalono, podczas katastrofy parowca „Van der Vicka” zginęło 24 osoby, w tym 9 europejczyków i 15 krajowców.

Kolce bez cóż

Zyowski orbis

Polskie Biuro Podróży „Orbis” otworzyło niedawno przy ul. Chłodnej 17 nowy oddział przeznaczony głównie dla wygody mieszkańców dzielnic wolskiej rekrutujących się przeważnie z drobnych kupców, robotników i rzemieślników. Oddział ten obsługiwany jest wyłącznie przez dwoje urzędników, żyda i żydówkę. Zażydzenie „Orbisu” rzuciło się również w oczy i w innych jego oddziałach zwłaszcza zaś w oddziale przy ul. Wierzbowej 11 i przy ulicy Marszałkowskiej 153. Podkreślić należy, że owo „Polskie” biuro podróży otoczone jest specjalną opieką Ministerstwa Komunikacji.

Czy to ma być przygotowanie „Orbisu” do nowej roli politycznej, jaką podobno mają odegrać biura podróży wedle planów ptk. Koca?

Tak się nie robi

Prasa przyniosła wiadomość o nominacji na stanowisko generała broni.

Tymczasem wyjaśniono, że nominację na stanowisko ge-

nerała broni otrzymał tylko gen. K. Sosnkowski.

Falszywa wiadomość ukazała się w „Ekspressie Porannym”, to jest w organie proryządowym, który ze szczególnym zamiętaniem „piętnuje” plotkarstwo.

Nie trzeba chyba uprasadniać, dlaczego rozstawanie fałszywych plotek na temat zamierzonych awansów w armii jest najbardziej godne potępienia.

Niech niższe szarże nie zajmują się lepiej awansami — generałów.

Chrzczona demokracja

P. Tadeusz Gluziński w swej doskonałej książce p. t. „Odrodzenie idealizmu politycznego” na str. 31 — 32 pisze, iż do ojców demokracji przynależy się cała zbiorowość łóż masonskich zaś „do chrztu trzymadły ją wolność, równość i braterstwo”. Ustęp ten powoduje głęboką rozterkę i wątpliwość w duszy czytelnika.

Czy aby autor jest najzupełniej pewien, że demokracja była chrzczona? Byłaby to rewelacja. Dotychczas bowiem sądziliśmy, iż po narodzinach demokracji była w robocie muszelka.

Kontrola cen we Francji

PARYŻ, 21. 10. Dziennik urzędowy ogłasza rozporządzenie o utworzeniu przy ministerstwie gospodarki narodowej komitetu kontroli cen, który będzie miał za zadanie czuwanie nad stosowaniem w praktyce dyrektyw i decyzji, powziętych przez komitet narodowy nadzoru cen.

Fundusze pratuja

„Niemiecki” pacyfista, emigrant Kurt Hiller, prawa ręką wodzą pacyfistów w Niemczech, „von” Ossietzky'ego (żydek galicyjski) w pierwszej chwili porzezi wypisywał piorunujące protesty w paryskiej prasie trockistowskiej. Obecnie nadeszła do komunistycznej prasy „Weltblick” list, w którym wyjaśnia, że „po dokładnym wystudiowaniu układów procesu”, t. j. po namacalnym skontrolowaniu, że fundusze dyspozycyjne w sowieckich ambasadach działają równie sprawnie, jak poprzednio, musiał uznać, że skazani trockiści istotnie dopuścili się wszystkich czynów, za jakie ich stracono i że, wobec tego, wszelkie zarzuty w związku z całą tą sprawą, czynione władzy sowieckiej należy uznać za „śmieszne”.

Dżentelmeni londyńscy

Dwóch londyńskich adwokatów, członków Labour Party, którzy w czasie rzezi sierpiowej hawili w Moskwie, ogłosiło ostry

W Polsce

Zresztą i w Polsce krzyk, podniesiony przez P. P. S. i „Wiadomości Literackie” w pierwszej chwili po zamordowaniu Zinowiewa, już ucichł. P. Niedziałkowski pisał, że proces moskiewski jest jednym jeszcze dowodem, iż między socjalizmem (t. j. p.p.s.-izmem) a komunizmem nie wspólnego być nie może — no i na tym się skończyło; sławetny pakt o nieagresji między P.P.S. a K. P. P. trwa dalej.

Żydzł za Stalinem

To zachowanie się międzynarodowej opinii pacyfistycznej rzuca dużo światła na samą likwidację Zinowiewa i tow. W pierwszej chwili modny był pogląd, jakoby likwidacja ta była przejawem walki rosyjskiego, stalinowskiego bolszewizmu z żydostwem; w rzeczywistości, okazuje się, że ogół żydostwa międzynarodowego całkowicie stoi po stronie Stalina.

Polemika

W „Gazecie Polskiej” trzeźwieją i poczynają zimno odnosić się do rzeczywistości.

Po co policjant?

Niedawno jeszcze czytaliśmy tam nawoływania do używania policyj przy każdej sposobności. A teraz wieje inny wiatr.

Innymi słowy: przy dobrej i sprawnej organizacji życia gospodarczego dla policjanta nie ma miejsca; bo albo wogóle nie ma on co robić, albo nie zdola wypełnić powierzonych mu zadań. Skuteczna ingerencja policjanta w życie gospodarcze jest dowodem, że ci, którzy są naprawdę powołani do takiej ingerencji — albo nie umieli, albo nie chcieli swej roli wypełnić.

Niebawem przeczytamy to samo o życiu politycznym, prasowym i t. d. Cała redakcja „Gazety Polskiej” kupuje sobie rekawiczki i obrażonych rąk już nie zobaczysz na lekarstwo.

Egzotyka na partja

A coraz śmielej odzywa się „demokracja”. Szczególnie ta „socjalna” Represja przeciw socjalistom niemieckim w „Gdańsku” tryteńczy PPS. z równowagi. Dowia dujemy się z „Robotnika”:

Według otrzymanych przez nas wczoraj wiadomości, terror hitlerowski w „wolszym” mieście Gdańsku trwa w „dalszym” ciągu. Policja polityczna, kierowana przez agentów „Gestapo” z Berlina, zachowuje się z wręcz niezwykłą, nawet jak na obyczaje hitlerowskie brutalnością.

Z póród aresztowanych zwolniono tow. Keisera, jednego z kierowników kolejarzy gdańskich.

W niedzielę, jak już pisaliśmy, odbędzie się w Warszawie konferencja świata Pracy w sprawie „danskiej”. Konferencje będą stanowiły przedstawicieli Komitetów PPS, związków zawodowych, organizacji oświatowo-kulturalnych klasy robotniczej. Tak samo w niedzielę sprawa gdańska będzie omówiona na wielkiej konferencji robotniczej w Katowicach. Sprawę przedstawiają opinii robotniczej i pracowniczej śląska tow. M. Niedziałkowski.

Parę lat temu PPS. organizowała w Polsce strajk na poparcie górników angielskich, a dzisiaj organizuje pomoc dla tow. Cabal-

Ostra krytyka rządu Bluma na radzie federacji republikańskiej

PARYŻ, 22. 10. Rada naczelna federacji republikańskiej, pod przewodnictwem p. Louis Marin obradowała nad wewnętrznym położeniem politycznym kraju. Rada wypowiedziała się przeciwko metodom politycznym, stosowanym przez rząd p. Bluma, a w szczególności przeciwko zamachom na zasadnicze wolności obywatelskie.

Co do spraw gospodarczych rada podkreśliła odpowiedzialność frontu ludowego w sprawie dewaluacji franka, domagając się oparcia franka o złoto, gwarancji przeciwko ewentualności nowej dewaluacji, oraz przeprowadzenia ostrego śledztwa w sprawie spekulacji, które wprowadzono w okresie poprzedzającym dewaluację.

Pełna tabela loterii

2-gi dzień ciągnięcia 1-ej klasy 37-ej Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie

Główne wygrane

5.000 zł.: 39609
2.000 zł.: 85392
1.000 zł.: 68149 102760 132602
154559 188523
500 zł.: 26663 114668 166827
177202
400 zł.: 47940 484016 72567
79368 108109 157184 169980
172072
200 zł.: 10105 47154 31745
35245 39035 63330 69241 82582
95133 130116 172040 174988
186683
150 zł. 2860 2951 9687 12721
14349 15606 18002 24474 24961
26178 27217 27973 35472 39182
44521 48359 64485 56238 63896
66023 75921 78419 81822 81201
88773 90163 94867 97153 97480
110501 11243 123307 125153
132340 133059 136777 145679
149647 158310 172765 177416
184416

Wygrane po 100 zł.

267 465 601 747 906 1793 832
2042 402 561 718 838 3051 673
801 4215 64 528 656 735 883 543
9179 844 61 10103 297 531 608 759
11017 536 888 913 53 12171 215
520 13162 455 14572 760 93 15087
166 287 16233 441 554 393 17295
613 18122 75 467 578 615 850
16960 20741 21383 425 524 711
22090 111 18 315 85 23602 817 973
24236 25233 70 461 712 20461 512
19 688 850 27266 310 618 28775
85 910 20905 179 599 619 766
30079 345 965 99 31593 640 32008
19 99 437 540 98 888 83443 503
34969 35248 36069 610 914 37271
324 489 38182 259 332 791 39073
174 86 326 73 89 476
40173 458 41178 90 350 685 756 98
42054 43109 700 4 980 44179 258 326
527 45084 179 46301 47902 48905 32
49097 280 497 807 50325 51210 301 413
595 876 52371 906 31 87 53188 583 633
43 779 54025 172 260 55216 819 40 997
56245 485 97 516 85 662 57966 278 326
696 58277 520 92 59194 073 821 61066
288 386 606 62039 122 829 63572 89 729
35 64517 603 903 68 65555 611 739
66013 215 37 90 62 63 353 616 67234
37 473 600 863 68141 857 96 69005 440
70 340 417 648 925 31 82 71061 72394
747 870 992 73538 616 74151 749 99
886 906 75367 795 76243 621 725 864
77042 380 853 78512 883 999 79053 59
218 477

80039 50 188 463 90 700 61 21110
264 439 741 82045 732 84157 339
85290 462 831 86074 112 87255 67
357 405 559 912 88574 89090 200 47
819 90970 124 401 32 600 906 91009
17 92 512 649 745 92048 397 587 843
94913 95782 96346 97387 697 748 996
98010 313 83 890-93912
100313 101581 102016 24 357 707
108537 619 758 104116 105054 326
497 747 106275 96 776 107126 633
108014 68 385 781 109402 732 110086
573 960 112627 628 112239 611 11 19
771 113895 114082 374 557 909 115914
151 455 905 90 116305 688 992 117055
132 75 285 959 119128 639
120189 230 303 448 95 628 34 78
121202 376 444 61 679 753 904 52
122174 338 85 86 422 628 718 57
123 010 718 916 124158 559 125096
595 656 81 735 126390 552 680 127196
98 674 128669 807 129086 385 461
130194 528 704 917 131814 132368
535 133545 134427 647 943 79 135018
235 505 136006 698 749 823 137190
138574 796 139193 705 140347 141870
913 142314 9 143278 405 13 632
144485 502 78 716 45 145356 780
146597 147607 816 59 148145 687
149034 90 275 646 767 933 150044
007 044 67 247 360 68 968 151262
416 70 647 772

152913 154113 523 750 831
155706 921 156544 975 157070 174
314 516 715 824 158265 390 536
694 753 971 159804 95 916 160181
641 905 161597 647 162360 468
595 866 163121 274 704 814 164114
95 276 312 77 550 776 952 165216
656 762 166493 167033 111 529 66
163040 183 397 465 169023 62
170239 97 577 740 171240 819
172156 534 762 173040 489 757
809 49 174273 636 175871 970
176150 381 411 177076 100 880
916 86 178089 447 179249 530 52
610 180024 225 414 579 181058
125 363 654 939 6 182009 451
183618 858 184247 834 93 915 46
185251 443 756 186378 187369 514
628 73 188495 150955 145 71 516 37
751 971 190089 770 963 191235 360
498 548 639 966 192055 831 193180
334 194356 578

Wygrane po 50 zł.

18 122 204 409 63 630 98 920
1010 216 149 54 2102 81 372 548
71 639 742 855 986 3026 132 322
456 514 692 548 4061 337 495 953
786 533 35 78 83 5184 403 48 70
510 713 6093 353 457 505 685 933
7107 204 48 358 513 735 819 47
81 3018 195 499 512 746 51 9214
51 495 575 314 86 929 10106 747
810 11200 874 12159 280 97 491
594 885 86 99 982 13079 151 592
737 809 938 73 76 14150 84 358
527 789 15076 82 210 49 465 564
699 873 963 16060 249 802 5 17089
253 581 670 823 18096 290 407 521
19132 39 580 804 75 20068 108 54
625 737 21005 161 294 592 732 908
21 22117 73 573 670 9 2896 908
23149 204 310 64 409 12 23 697
211 24039 45 48 70 138 274 783
863 25479 619 97 748 924 61 26150
830 500 770 870 990 27025 81 213
23 954 21005 102 233 50 69 814
29401 510 66 755 30308 470 31471
616 917 32099 123 76 207 61 987
343 847 391 33175 81 396 846 997

34189 606 723 35020 715 68 36824
37032 248 361 66 495 594 634 50
73 710 38299 467 620 760 881
39080 101 223 44 445 721 49 800
902 68
40214 56 41413 560 855 42013 245
317 552 640 43022 136 508 88 838 44044
236 447 555 636 842 45034 76 446 769
84 811 46018 159 439 513 914 40 47131
297 644 843 931 84 3355 659 718 59
871 49000 121 50007 439 532 934 52
51039 45 73 269 982 52003 100 377
876 79 944 92 53230 49 78 409 570 628
900 35 54327 783 953 55158 254 372 436
43 682 941 60 56484 716 947 57072 243
351 726 812 58217 442 550 845 47 987
69493 533 683 811 23 37 56 945 60397
67134 56 882 98 62142 233 302 600 27
62 94 794 877 923 63803 64393 400 530
683 721 801 902 65185 383 97 66 297
543 703 62 97107 34 355 56 472 753 87
948 68070 164 356 561 648 485 69069
80 282 97 907 70264 77232 618 72312
470 73044 114 83 647 74062 106 250
582 889 917 36 75411 93 513 32 630 734
812 925 76239 306 16 36 500 88 708 964
77112 372 663 732 860 78174 382 475
608 79263 486

80897 415 560 608 810 81101 53
441 819 93 82052 758 815 83113 49
318 63 420 776 947 84013 57 85239
544 841 943 56071 263 406 660 963
83061 167 201 401 520 68 825 942
87960 92 807 89481 794 90122 790
836 91114 445 691 92112 214 396 539
98129 210 452 72 596 813 924 94279
853 80 709 93 95423 39 96294 772
97142 781 98270 552 62 626 810 965
99374 876 91
100005 55 188 651 742 998 101078
133 427 556 706 102171 239 74 75
322 496 759 103247 460 79 104311
436 66 77 621 769 908 105090 97 170
216 27 361 97 434 70 812 106268 456
696 708 829 107268 702 13 81 805
918 108174 75 206 86 649 50 799
1090891 90 141 61 216 524 992 735
880 961 110145 61 466 97 790 817
902 111460 539 721 906 112304 445
815 113316 643 978 114041 42 249
381 471 77 687 806 34 115118 382
873 116189 203 559 676 714 117215
78 838 94 118148 222 49 395 499
119008 243 348 668

120101 291 258 771 121280 378
498 507 675 958 122608 98 888 123077
127 496 804 124031 34 113 252 342
584 88 666 126055 852 874 126691
12712710 364 513 721 887 128236
313 129238 638 69 756 941 130076
890 131202 677 804 132062 291 383
849 946 133394 44 509 813 23 134121
526 700 19 809 990 135413 644 47
130234 557 852 137029 59 620 138349
87 410 874 139104 206 93 451 777 820
140035 304 141034 106 31 386 413
40 513 34 77 780 944 142103 370 502
85 681 921 143200 72 394 872 963
144437 596 856 923 145 107 551 661
756 146089 153 334 514 690 971
147153 59 331 492 612 707 47 921
148432 327 30 682 724 971 149093
622 01 702 41 219 150033 45 72 502
685 833 131014 98 687

152237 713 917 153047 365 417
901 154028 197 418 519 653 933
155045 77 156246 318 98 870 942
157025 129 245 464 557 65 618 734
950 158462 769 823 978 159371 417
66 718 51 803 938 160036 173 362
436 99 756 161060 170 94 290 355
753 956 162559 635 778 163286 307
435 696 702 878 164021 133 241
306 603 759 876 93 8 165030 87 311
615 880 971 166046 292 334 772
840 923 167653 909 168007 20 28
142 814 25 70 900 169035 190 387
833 170333 412 86 699 700 818 45
171276 857 976 172090 240 55 328
58 606 40 173056 683 834 174107
238 503 603 175000 285 176058 85
337 524 765 937 177070 117 94 268
77 338 739 178063 170 206 323 56
527 640 949 179181 429 619 92
180403 756 832 181125 217 406 699
733 907 83 182014 83 278 446 606
873 922 183635 184195 385 476 185107
245 615 186076 122 294 395 519 630
760 187085 516 830 188007 570 655
95 713 885 189214 379 435
190316 58 80 425 897 908 15 35
191371 658 876 910 192333 458
84 686 700 879 941 49 193395 661
98 768 194172 911 41 88

Wygrane po 50 zł.

4 295 524 712 1348 53 2207 735
3240 433 776 4135 261 925 46 5099
3720 704 6424 715 98 866 7575 765
9456 10242 916 11237 322 445 632
731 89 825 13208 858 903 14209 65
93 611 38 309 15378 899 10157 457
558 17155 729 943 76 18945 19388
584 20321 21337 773 868 22513 23750
24409 896 424 25321 816 26226 319
646 759 27020 256 701 28900 29446
805 95 975 30882 32388 683 33207
34086 962 35306 37983 38350 430 93
705 39027 177 815 40121 297 626
41619 42089 477 739 853 44733 45021
270 46487 739 49611 865
50137 97 246 468 941 51110 387
723 52077 219 580 985 53270 651 86
845 54016 517 625 913 55243 575 704
18 939 56057 136 829 948 92 57054
838 89 58134 380 562 606 59110 417
438 67 562 71 635 60368 575 648
61310 463 726 62052 756 962 63011
638 64316 405 805 65237 480 69336
67568 677 30 683172 668 69112 40
398 70113 52 978 71254 824 72090
352 505 73 784 73434 74422 35 549
967 75644 712 39 76477 526 77405
783 937 78339 79028 631 877 80254
375 705 81226 851 89 82611 814 55
34636 85590 86368 859 961 87830
36023 815 69 90131 397 821 91022
208 312 415 92071 260 361 553 610
93275 938 94625 796 95349 96023
507 662 795 97333 429 710 939 98269
509 99827

100272 455 661 981 101345 102227
103960 104357 521 25 605 14
105039 106542 107431 82 988 108421
713 805 110077 592 653 111786 837
12157 68 249 59 651 113671 753
114014 115159 801 55 116696 118119

„Dach nad głową” dla nędzarzy

O legalnych i nielegalnych domach noclegowych

Dach nad głową! Ciepły, cichy kąciek, gdzie można spędzić zimną deszczową jesenną noc... Oto marzenie setek „mieszkańców” Wielkiej Warszawy; mieszkańców, którzy nie mają... mieszkań. Co ma robić ze sobą człowiek bez pracy bez rodziny, włóczęga nie mający nic swojego? Proszę... tego czym się, okrywa? Włóczęga wypędzony przez oc z kościołów, parków. Tacy to ludzie znajdują „dach nad głową” w domach noclegowych. Za niewielką dopłatą, czasem zupełnie bezpłatnie znajdują tam schronienie ci, którzy „władza” wyrzuci z dworca kolejowego za „drzemanie”.

Wydział Opieki Społecznej i Zdrowia Publicznego postanowił zainteresować się tymi właśnie domami. Specjalna komisja pod kierownictwem dr. Konopnickiego dokonała inspekcji na terenie

Warszawy. Rewelacyjnych odkryć dokonano w dzielnicy północnej w reszcie zakładów stwierdzono naogół stan poprawy.

U Albertynów

Przytułek na Pradze przy ul. Jagiellońskiej uważany jest za jeden z najlepszych. Zakład ten prowadzi br. Albertyni z ramienia miasta. Jest ciepło i czysto. Robactwa nie ma. Świeżo odnowione sale wypełnione są szczelnymi żelaznymi łóżkami bez materaców ani sienników. Wszędzie pełno, po trzy osoby nawet na jednej przycy. Tak nie wolno — zwraca uwagę komisja.

— Inspekcja! Spoglądając na nas, niepewne rozbudzone i zalekione twarze. Przebudzeni ze snu lokatorzy kryją się. Są tacy, którzy się boją, innym... wstyd. W książce meldunkowej repre-

zentowane są wszystkie niemal zawody: od rzemieślników i inżynierów do dziennikarzy i studentów. Unikają nas, boją się i wstydu, zasłaniają twarze przed ciekawymi spojrzami, tych, którzy spotykają na ulicy, a kiedyś może... dawno, dawno i w kawiarniach.

90% to bezrobotni, inni zarabiają tak mało... a mają przytem rodzinę na utrzymaniu. Rozmawiamy z jednym Zarabia 50 zł mies. a ma żonę i troje dzieci. Mieszkają w przytulku dla kobiet na Lesznie.

Trzy piętra nędzy

Zakład dla kobiet przy ulicy Leszno 93 jest luźniejszym; są nawet wolne łóżka. Stare, młode, a nawet dziecinne postacie skulone na twardych przyczach zajmują trzy piętra.

Nie są zadowolone z wizyty. Sen to zapomnienie — o nędzy, głodzie i jutrze.

— Czasem tak się przyjemnie śni — oświadcza chuda staruszka (niegdys krawcowa).

Zakład jest czysty. W piwnicach kąpielisko czynne raz na tydzień i komora dezynfekcyjna. Lokatorki przymusowo poddawane są zabiegom higienicznym.

W tym to zakładzie przed dwoma laty wybuchła epidemia tyfusu plamistego i rozszerzyła się na całą Warszawę.

Słynny „Cyryl” przy ul. Dzikiej jest schroniskiem pełnym rozmaitych podejranych typów. W dzielnicy północnej wykryto wogóle szereg nadużyć, potajemnych hotelików, przytułków.

„Hotel” Ruchman

Na Muranowskiej pod płacem w dwóch małych brudnych izdebkach potajemny hotelik. Za nocleg bierze się 50 groszy.

Po ścianach spaceruje najspokojniej rozmaite robactwo. W ciasnej, malutkiej izbie na brudnej pościeli — 16 osób, w drugiej kłitce, 10. Drzwi zamknięte, a klucz pod poduszką u gospodarza (żeby lokator nie zwał) i nie zabrał czego.

— To rodzina — tłumaczy — ciotki, wujkowie, a tylko dwie osoby są obce. Na sznurach łachmany. A w przedpokoju... potajemna rozlewnia mleka.

Protokół, kary i t. d. Nie jest dla nikogo tajemnicą, że w Warszawie pełno jest potajemnych hoteli, utrzymywanych w brudzie będących rozsądnymi chorob i wszelkich epidemii. Czy możliwym będzie jednak wykrycie ich i unicestwienie.

Rzet.

S t o n c l e		w s c h ó d		z a c h ó d	
6-16		16		23	
K S * t Z Y C		w s c h ó d		z a c h ó d	
13-33		2-4		4	
Dł. dnia		Ubyło			
10-7		5-40			

24

SOBOTA

Dziś św. Rafała

Jutro Chrystusa Króla

TEATR

TEATR WIELKI. „Carmen”

TEATR NARODOWY: „Śluby pańskie” Fredry.
TEATR NOWY: Dziś i jutro „Dowód — osobisty” Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.
TEATR LEJNA: dziś słynna komedia Sardou „Czwartka papieru”.
POLSKI: „Klub Pickwicka” z Zellerowiczem, codziennie przy wypełnionej widowni.
MAŁY: „Wycieczka pleć” z Romanową, Piaskowską, Ziemińskim i Kreczmarem.
KAMERALNY: „Matura”.
ATENEUM: „Szkoła żon” z Jarczem.
MALICKIEJ: ostatni raz „Profesja pani Warren”.
CYRULIK WARSZAWSKI: „Kariera Alia Omegi”.
OPERETKA przy ul. Karowej: „Wesoła wdówka”.

R A D I O

Sobota, 24 października

6.30 „Kiedy ranne...” 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (pl.). 7.15 Dzień por. 7.30 Muzyka (pl.). 8.00 Aud. dla szkół.

11.30 „Śpiewajmy piosenki” — aud. prow. prof. Br. Rutkowski. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert rozrywkowy (pl.). 12.40 „Skrytka roln.” — inż. W. Tarkowski. 12.50 Dzień. połudn. 14.30 Teatr Wyobraźni dla dzieci st. „Mapa” — J. Ostrowskiego. 15.00 Wiad. gosp. 15.15 Muzyka baletowa (pl.). 16.00 Nasz program w oprac. J. Opieńskiego. 16.10 Życie kult. stolicy. 16.15 Zespół P. Rynasa. 17.00 Serenady w wykonaniu W. Łuczyńskiego (tenor). 17.20 Utwory fort. na 4 ręce w wyk. L. Strassbergerki i W. Szpilmana. 17.50 Przegląd wydawn. — prof. H. Mościcki. 18.00 Pogand. aktualna. 18.10 Wieś sport. 18.20 Konc. rek. 18.45 Pr. na jutro. 18.50 Pogad. aktualn. 19.00 Aud. dla Polaków z zagranicy: „Hej, hej, do kniei!” — słuchowisko w oprac. St. Sojeckiego (z Poznania). 19.30 Koncert rozrywk. w wyk. Ork. T. Serejskiego z udz. E. Stobelskiego (ze Lwowa). 20.30 „Nowości liter.” — omówi L. Piwiński. 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Pogad. aktualna. 21.00 Recital skrzypc. E. Zimbalista. 21.30 Konc. wiecz. w wyk. Ork. Symf. P. R. pod dyr. M. Mierzejewskiego. 22.00 „Rzeczna opowieść o miłości Rymwida i Azalii” z ilustracjami, parodia radiowa w oprac. J. Czyżewskiego. 22.30 Muz. tan. w wyk. Małej Ork. P. R.

Niedziela, dn. 25 października
8.00 Sygnał czasu i pieśń „Nie opuszczaj nas”. 8.03 Audycja dla wsi. 8.50 Dzień. por.

9.00 Nabożeństwo z Bazyliki św. Jana w Toruniu. Kazanie wygl. ks. prof. E. Kapusta.

10.30 Orkiestra i soliści (pl.). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Poranek symfoniczny. W przerwie około godz. 13.00 Przegl. teatralny. 14.00 Reportaż z życia. 14.30 Polscy i obcy rewielleri (pl.). 15.15 „Moje zwierzątko” — pogad. dla dzieci — wygl. dr. M. Siedlecki, prof. U. J. (z Krakowa). 15.30 Audycja dla wsi. 16.00 Konc. rek. 16.30 Fragment słuchowskiowy z dramatu G. Hauptmanna p. t. „Hamlet w Wittenberdze” — w przekł. i oprac. L. Staffa. 17.00 „Podwieczorek przy mikrofonie” — transm. z sali hotelu „Bristol”. — W przerwie o godz. 17.55 — 18.05 Pogad. aktualna. 19.00 „Maszyna a literatura” — szkic lit. B. Karpackiego. 19.15 Progr. na jutro. 19.20 Muzyka sajonowa (pl.).

20.00 Koncert zorganiz. przez Pomorskie Tow. Muzycz. (z Torunia). Wyk. Kwartet Dreźnieński i St. Korwin-Szymanowska. Akomp. I. Kurpisz Stefanowa. W. A. Mozart: Kwartet d-moll — wyk. ork. Fr. Schubert: Nad morzem, J. Brahms: Kolysanka, Karol Szymanowski: W zaczarowanym lesie i Tak jestem smętny — wyk. St. Korwin-Szymanowska. P. Perkowski: Kwartet op. 11 — wyk. ork. 20.50 Przegl. polit. 21.00 Dzień. wiecz.

21.10 „NA WESOŁEJ LWOWSKIEJ FALI” p. t. „BITWA POD TROMTADRAKIE” HISTORYCZNY FILM KRAJOWY WYTWORNI „BUCHANOFILM” W REŻYSERII SZMIRKA Z UDZIAŁEM KOMET EKRA-NU. 21.40 Wiad. sport. 22.00 „Ucieka mi przepióreczka” — aud. muz. w opr. A. Eplera i Zb. Lipczyńskiego (ze Lwowa). 22.40 Muz. tan. (pl.).

Ku czci przewodnika młodzieży

Uroczystości niedzielne na grobie ś. p. ks. Szwejnic

Otrzymujemy następującą odezwę:

Kiedy przed dwu przeszło laty umarł pierwszy rektor kościoła akademickiego w Warszawie, ks. Edward Szwejnic, młodzież akademicka, a z nią całe polskie społeczeństwo skupiło się nad jego trumną. — składając hold zasługom wielkiego wychowawcy, od danego przyjaciela młodych dusz.

Celem uczczenia ś. p. ks. Szwejnic, przekazania potomnym dzieła jego życia zawiązał się wtedy komitet, który wśród innych zamierzeń postanowił wznieść pomnik na grobie ks. Szwejnic.

Poświęcenie pomnika na Powązkach zamyka jeden etap pracy komitetu. Jest to jednakże

spełnienie zaledwie części jego zadań. Obecnie komitet przede wszystkim stara się oprzeć na silnych podstawach finansowych pomnik żywy w postaci stypendiów akademickich imienia ks. Szwejnic. Stypendium takie, wypłacane już drugi rok z bieżących wpływów komitetu, winno stać się trwałą fundacją (adres komitetu: Warszawa, Jakubowska 14, tel. 10-24-35, konto PKO. 28899). Poza tym komitet opracowuje pisma ś. p. ks. rektora celem ich wydania i udostępnienia całemu społeczeństwu.

Komitet uczczenia ś. p. ks. rektora Edwarda Szwejnic prosi Ich Magnificencje panów rektorów i panów profesorów wyższych uczelni i wzywa całą młodzież akademicką oraz tych, którym idee,

głoszone przez księdza rektora głęboko zapadły w dusze do wzięcia udziału dnia 25 b. m. w uroczystości poświęcenia pomnika na Jego grobie i uczczenia w ten sposób Jego pamięci.

Program uroczystości: godz. 10.30 J. E. ks. biskup Szlagowski odprawi mszę św. w kościele akademickim św. Anny. godz. 12.30 poświęcenie pomnika na cmentarzu powązkowskim, modlitwa, przemówienia, składanie wieńców.

Jeszcze o zajęciu na zjeździe

b. wychowanków szkoły Rontalera

W związku z notatką o zjeździe b. wychowanków gim. im. Rontalera zamieszczoną w „ABC” z dn. 19 bm. otrzymaliśmy sprostowanie uczestników i członków prezydium zjazdu, w którym zaprzeczono, jakoby dyr. Landau, „chylkiem opuścił zebranie” nie miał bowiem ku temu powodów. Zjazd wyraził mu uznanie większości głosów w uznaniu jego zasług.

Ze swojej strony wyjaśnić musimy, na podstawie informacji otrzymanych bezpośrednio od uczestników zjazdu, że sprostowanie wyjaśnia w sposób właściwy jedynie część pierwszą obrad zjazdu, a mianowicie: uczestnicy zjazdu przyjęli re-

zolucje, wyrażając uznanie dyr. Landau, z chwilą jednak, kiedy jeden z uczestników zjazdu zakomunikował zebranemu o pochodzeniu p. Landau, większość zebranych przyjęła wobec niego postawę niechętną, i wówczas p. Landau opuścił zebranie przed jego zakończeniem, jak pisaliśmy w artykule z dnia 19 b. m.

Natomiast wkładła się inna niedokładność w streszczeniu przemówienia p. prof. Klossa, który mówił jedynie o tym, że za czasów, kiedy dyrektorem był śp. p. Rontaler, żydów w szkole nie było. W przemówieniu nie było mowy o czasach obecnych i obecnej sytuacji w szkole.

Żydzi fabrykują

krzyże nagrobkowe

Na rynku warszawskim ukazuje się, w związku ze zbliżającym się świętem Zmarłych, gipsowe krzyże nagrobkowe z głową Chrystusa pośrodku.

Jak się dowiadujemy, krzyże wyrabia żydowska firma Firlit i S-ka, Kra- w, ul. Tarłowska 8, finansowana przez żyda Wilka

i zatrudniająca wyłącznie robotników żydowskich.

Należy dodać, że są to wyroby wybitnie tandetne — głowa Chrystusa jest przeważnie zniekształcona.

Ostrzegamy wszystkich chrześcijan przed nabywaniem wyrobionych przez żydów przedmiotów naszego kultu religijnego.

Za zniewagę Narodu Polskiego

6 miesięcy więzienia

Mnożą się procesy żydów i żydówek o obrazę Narodu Polskiego. Ostatnio donoszą nam z Żelchowa o wypadku następującym.

Do sklepu żydówki Hany Madermann przyszedł klient — Polak, który poprzednio nabył w tym samym sklepie towar i został oszukany na gatunku. Na zwróconą uwagę, żydówka odpowie-

działa obelgami, mówiąc m. inn.: „Nasza żydowska... jest mądrzejsza, niż wasze polskie głowy”. Sprawa znalazła się w sądzie, a żydówkę policja osadziła w więzieniu. W tych dniach odbyła się rozprawa na sesji wyjazdowej Sądu Okręgowego z Siedlec w Garwolinie. Sąd skazał Hanę Madermann na 6 miesięcy więzienia.

Mechanizacja piekarń

odroczone na 3 lata

Min. opieki społecznej zdecydowało w porozumieniu z min. przemysłu i handlu i min. spraw wewnętrznych przedłużyć wykonanie ustawy sanitarniej, dotyczącej obrotów artykułów piekarskich, na dalsze 3 lata.

Ustawa ta, jak wiadomo, przewidywała likwidację piekarń znajdujących się w suternach oraz wprowadzała obowiązek mechanizacji tychże. Gdyby ustawa ta

była wprowadzona w życie, około 90 proc. piekarń w całym kraju uległoby likwidacji. Organizacje piekarskie, aczkolwiek przyjęły z ulgą decyzję min. opieki społecznej o przedmocie odroczenia mechanizacji piekarń i likwidacji znajdujących się w suternach na okres 3-letni, zabiegają w dalszym ciągu, aby ten termin przedłużyć do lat 5-ciu.

W dzień św. Kryspina i Kryspiniana

Uroczystość szewców warszawskich

W niedzielę dnia 25 b. m. cech szewców warszawskich obchodził tradycyjną uroczystość, odpust ku czci świętych Kryspina i Kryspiniana, patronów cechu.

O godz. 9-iej uroczysta wotywa przed ołtarzem świętych patro-

nów, o godz. 11-iej suma z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, procesja i kazaniem. Nieszpory z wystawieniem, procesją i kazaniem o godz. 4 i pół. W uroczystości odpustowej biorą udział wszyscy mistrzowie i czeladnicy z rodzinami.

Strzelcy zamordowali narodowca

Ohydna zbrodnia pod Nakłem

Donoszą z Nakła, że w miejscowości Wysoka dokonano ohydnej zbrodni. Jeden z miejscowych gospodarzy Krysiak, wniósł o eksmisję swego lokatora Weichstoka, podając jako świadka niejakiego Górniego. Kiedy Górny powracał z miasta do domu, Weichstok w towarzystwie niejakiego Nagela napadł nań, bi-

jąc go tępym narzędziem do umowy przytomności. Przewieziony do domu Górny zmarł. Sekcja zwłok wykazała, że śmierć nastąpiła wskutek pęknięcia czaszki i wylewu krwi w mózgu. Obaj mordercy zostali aresztowani. Górny był znanym w okolicy narodowcem, natomiast obaj mordercy należą do Strzelca.

Groźne pożary na wsiach

Setki tysięcy złotych strat

We wsi Kierdziewice, gminy turgielskiej, w stodole należącej do Pawła Pawlukiewicza wybuchł pożar, który przeniosł się na sąsiednie zagrody i strawił sześć stodół wraz z zbiorami. Poszkodowani obliczają straty na ogólną sumę 10.000 zł. Przyczyną pożaru było zaprzenie ognia z pierosa.

W Olsztynie, powiatu Biała Podlaska, wybuchł olbrzymi pożar. Od sterty zboża zapaliły się sąsiednie zabudowania, po czym ogień ogarnął całą wieś. Ogółem

spłonęło 21 zabudowań mieszkalnych, 18 stodół i 20 chlewni z inwentarzem. Poszkodowani obliczają straty na 100.000 zł. Ponieważ istnieje podejrzenie, że pożar powstał z podpalenia, policja wszczęła energiczne śledztwo.

Za pięć złotych

pozwalal opluwać się żydom

Donoszą z Krakowa, że w czasie ostatnich świąt żydowskich zdarzył się w Makowie podhalańskim niecodzienny wypadek. Mianowicie gospodarz wsi Jachówki, corocznie za opłatą 5 zł pozwalał dobrowolnie żydom deptać się i opluwać w bożnicy w „sądny dzień”, co według rytuału żydowskiego, jest symbolem deptania wiary katolickiej. Ostatnio podobno gorliwi chasydzy tak podeptali głupca, że obecnie jest on chory i cały posiniaczony obcasami. Mieszkańcy Makowa opowiadają o tym wypadku ze zrozumiałym obrzydzeniem.

Możliwość straku

w Szkole Nauk Polit.

Wczoraj w Szkole Nauk Politycznych odbyło się zebranie informacyjne, zwołane przez „Bratnią Pomoc”. Na zebraniu poruszono sprawę akademizacji S. N. P. Studenci zdecydowali się walczyć o realizację tego swojego żądania przy pomocy wszystkich dostępnych środków, do strajku włącznie.

ABC sportowe

Decydujące spotkanie o tytuł

drużynowego mistrza Warszawy w boksie

W niedzielę odbędzie się emocjonujące spotkanie pięściarskie o mistrzostwo Warszawy między Polonią a Okęciem. Mecz ten zdecydowanie o zdobyciu przez jedną z tych drużyn tytułu mistrza drużynowego Warszawy w boksie.

Obie drużyny przygotowują się do spotkania bardzo intensywnie. W wadze muszej polonista Wejman stoczy najprawdopodobniej zwycięską walkę z młodzieżkiem Tworkiem, zwanym przez Okęcie „cudownym dzieckiem”. W wadze koguciej Czortek (Okęcie) będzie stuprocentowym faworytem w walce z Damskim. Waga piórkowa jest wielką niewiadomą. Obaj bokserzy: Kozłowski (Ok.) i Malecki, mają jednakowe szanse. Podobnie reszta jest i w wadze lekkiej, gdzie spotkają się Bakowski i Łukaszewicz. Seweryniak w wadze półśredniej spotka się z Jańczakiem (Pol.). Za-

wodnik Okęcia podobno jest w znakomitej formie. Czy jednak uda mu się pokonać młodego, wielce obiecującego, Jańczaka, przekonamy się dopiero w niedzielę. Waga średnia powinna przynieść dwa punkty Polonii. Jej reprezentant, Fabisiak, dzięki dobremu wyczuciu dystansu i pracy nóg, chyba zwycięży Matuszewskiego, który dysponuje jedynie silnym ciosem. W wadze półciężkiej Pisarski (Ok.) jest zdecydowanym faworytem. Trudno sobie wprost wyobrazić, ażeby Wiziński zdołał wywalczyć choćby remis. W najcięższej wadze Sowiński (Pol.) powinien pokonać Garsteckiego. Jednak trzeba wziąć pod uwagę, że może zadecydować tutaj pierwszy silniejszy cios jednego z tych dwóch bokserów.

Trudno jest przewidzieć ogólny wynik spotkania. Jedno jest tylko pewne: walki będą zające i ciekawe.

Wyniki gonitw

z dnia 23 października

GON. 1. Dyst. 2400 m. Nagr. 1000 zł. Ploty. 1) Lirnik II, j. Raniewicz, 2) Szaman (20,5), 3) Gawęda (52), 4) Hajdamak (134), 5) Ndzica (25,5).

GON. 2. Dyst. 2100 m. Nagr. 5000 zł. 1) Cygan, 2) Fomenko, 3) Hawerla (25), 4) Ariana (18,5), 5) Amor II (41), 6) Iwar (35,5). Wygr. w 2 m. 18 s. łatwo o 3 dug. Tot. 11,5, fr. 7,5 i 11.

GON. 3. Dyst. 2200 m. Nagr. 2000 zł. 1) Dapifer, 2) Gill, 3) Hamilcar (15,5), 4) Imperator (19,5), 4) Morwa (104,5), 5) May Wong (379), 6) Toreador (134,5), 7) Laps (486), 8) Murat II (598). Wycof. Jarosław, Lirnik II i Sarmata. Wygr. w 2 m. 28 s. łatwo o 2 dug. Tot. 11, fr. 5,5 i 5,5.

GON. 4. Dyst. 2100 m. Nagr. 1600 zł. 1) Hate Toi, j. Szymański i Hardeś, 2) Lipowicz, 3) Proca (70), 4) Bibus (19,5), 5) Luna III (136), 6) Kibar (139,5). Wycof. Kaba, Ekran II i Lumineuse. Wygr. w 2 m. 22,5 s. w zaciętej walce łeb w łeb. Tot. 15 i 6, fr. 15,5 i 6.

GON. 5. Dyst. 1100 m. Nagr. 1000 zł. 1) Nola, 2) Gill, 3) Jeritza (8,5), 3) Pommery (73,5), 4) Le Picador (24,5), 5) Lari - fari Wygr. w 1 m. 8,5 s. wysłana o krótki łeb Tot. 23 fr. 8,5 i 6,5.

GON. 6. Dyst. 1100 m. Nagr. 2400 zł. 1) Iffet, 2) Lipowicz, 2) Butna

(49,5), 3) Morsik (91,5) 4) Noisette (55,5), 5) Rezeda (84,5), 6) Ilona Wygr. w 1 m. 9,5 s. łatwo o 3 dug. Tot. 7,5, fr. 6,5 i 12,5.

GON. 7. Dyst. 2100 m. Nagr. 5000 zł. 1) Cygan, 2) Fomenko, 3) Hawerla (25), 4) Ariana (18,5), 5) Amor II (41), 6) Iwar (35,5). Wygr. w 2 m. 18 s. łatwo o 3 dug. Tot. 11,5, fr. 7,5 i 11.

GON. 8. Dyst. 2200 m. Nagr. 2000 zł. 1) Dapifer, 2) Gill, 3) Hamilcar (15,5), 4) Imperator (19,5), 4) Morwa (104,5), 5) May Wong (379), 6) Toreador (134,5), 7) Laps (486), 8) Murat II (598). Wycof. Jarosław, Lirnik II i Sarmata. Wygr. w 2 m. 28 s. łatwo o 2 dug. Tot. 11, fr. 5,5 i 5,5.

GON. 9. Dyst. 2100 m. Nagr. 1600 zł. 1) Hate Toi, j. Szymański i Hardeś, 2) Lipowicz, 3) Proca (70), 4) Bibus (19,5), 5) Luna III (136), 6) Kibar (139,5). Wycof. Kaba, Ekran II i Lumineuse. Wygr. w 2 m. 22,5 s. w zaciętej walce łeb w łeb. Tot. 15 i 6, fr. 15,5 i 6.

Upamiętnienia drogne

MEBLE 100 ZŁ. mieszczące, przestronne, wygodne, nowoczesne, wyjątkowo trwałe, wyjątkowo tanie. Nowy Świat 30, rog Pie-rackiego.

Zmiana ról na konferencji londyńskiej Sowiety oskarżone o złamanie umowy

Niewątpliwie współudział Z. S. R. R. w hiszpańskiej wojnie domowej

LONDYN, 22. 10. Posiedzenie komitetu do spraw nieinterwencji w Hiszpanii zwołano na jutro. Na porządku dziennym posiedzenia znajduje się odpowiedź niemiecka na zarzuty o naruszeniu umowy o nieinterwencji. Odpowiedź włoska doręczona ma być jutro po południu. Odpowiedź Portugalii ze względów technicznych, a mianowicie przerwania komunikacji telefonicznej pomiędzy Lizboną a Londynem (biegnącej przez Madryt), prawdopodobnie na jutro nie dotrze.

Nota niemiecka udowadnia, że zarzuty rządu hiszpańskiego pozabawione są wszelkiej podstawy. Na specjalną uwagę zasługuje odparcie przez Niemcy zarzutów przemalowywania przez powstańców hiszpańskich znaku swastyki na samolocie niemieckim. Rząd hiszpański ten zarzut poparł specjalną fotografią, przedstawiającą proces przemalowywania swastyki na aeroplanie. Jak się okazuje fotografia ta wyobraża członków milicji frontu ludowego, przemalowywujących na aerodromie w Madrycie aeroplan niemiecki, który tam przymusowo wylądował dn. 9 sierpnia, co zostało wyraźnie stwierdzone przez dziennik madrycki „Claridad”, który te fotografie umieścił w numerze z dn. 10 sierpnia.

Nota niemiecka wytacza szereg zarzutów przeciwko Rosji Sowieckiej o naruszenie układu o nieinterwencji. Nota przytacza takie fakty, jak n. p.:

1) 2 września wylądował w Arans del Mer (35 klm. na północ od Barcelony) statek sowiecki i wylądował amunicję oraz broń, którą potem na samolotach ciężarowych przewieziono do Barcelony, 2) 12 września przybił pociąg specjalny, który wioził 60 dział przeciwlotniczych pochodzenia sowieckiego, 3) między 15 a 18 września w Hiszpanii wylądowało 37 samolotów sowieckich i 4 samoloty bombardujące t. zw. „im. Gorkiego”,

4) w porcie Alicante wylądował 25 września statek „Newa”, a 4 października — statek „Kuban”, które pod pozorem dostawy żywności, przywoziły również broń i amunicję.

5) 15 października statek sowiecki „Komsomol” zawinął do Kartagenu i wylądował 50 samolotów pancernych wraz z załogą, złożoną z 94 ludzi.

Oczekiwane jest, że na jutrzejszym posiedzeniu rząd sowiecki ogólnie zaprzeczy wytoczonym przeciwko niemu zarzutom niemieckim, stwierdzi niepowodzenie akcji nieinterwencji i wycofa się z układu międzynarodowego.

Program generała Franco Potężna narodowa Hiszpania o sprawiedliwym ustroju społecznym

BERLIN, 22. 10. „Berliner Tagblatt” ogłosił dziś wywiad swego korespondenta, przydzielonego do wojsk powstańczych w Hiszpanii z gen. Franco w Salamance. Z wywiadu tego warto zanotować następujące 5 punktów:

1) Rząd gen. Franco nie uznaje transakcji rządu madryckiego, związanych z wywozem złota. Przyjęcie złota tego przez zagranicę gen. Franco uważa za naruszenie neutralności.

2) Rząd powstańczy po dojściu do władzy przeprowadzi reformę rolną.

3) Sposunek państwa hiszpańskiego do kościoła uregulowany będzie konkordatem.

4) Przyszły ustrój społeczny i polityczny Hiszpanii oparty będzie na zasadzie korporacji. Uwzględnione będą w tej sprawie doświadczenia zagranicy z silnym jednak oparciem o hiszpańskie tradycje narodowe.

5) W polityce zagranicznej Hiszpania pragnie odzyskać znaczenie, przysługujące krajowi, który dał światu 20 niepodległych państw w Ameryce Południowej.

Potworne okrucieństwa

BURGOS, 22. 10. Z Barcelony nadchodzą dalsze wiadomości o ekscesach i okrucieństwach, popełnionych przez czerwonych w Katalonii. Między innymi w okrutny sposób został zamordowany jeden z biskupów katalońskich, którego wyprowadzono na plac targowy i wystawiono na licytację, jako niewolnika. Ogromne tłumy przyglądały się temu widowisku, obrzucając biskupa

stekiem obelg. Następnie czerwoni oprawcy pobili biskupa, który poniósł śmierć w męczarniach.

We Francji bezpiecznie

PARYŻ, 22. 10. Dzienniki po-

Różnice poglądów na kongresie radykałów Za i przeciw frontowi ludowemu

PARYŻ, 22. 10. Już w ciągu pierwszego dnia obrad kongresu partii radykalnej w Biarritz zaszły się dość mocne rozbieżności i zatargi. W kuluarach kongresu panuje jednak przekonanie, iż obrady będą zakończone jednomyślną rezolucją, aprobującą zasadniczo współpracę radykałów w rządzie frontu ludowego. Rezolucja ta prawdopodobnie ustali granice, których — zdaniem członków partii radykalnej — współpraca ministrów radykalnych w rządzie nie powinna przekraczać.

Znamienne światło na istniejące przeciwieństwa rzuca fakt, iż senatorowie radykalowie, którzy — jak wiadomo — reprezentują tendencje raczej nieprzychylnie dla współpracy z frontem ludowym, zebrał się przed rozpoczęciem obrad, dla zastanowienia się nad położeniem i wybrali 4-ech delegatów celem zakomunikowania komisji dla spraw polityki ogólnej zasadniczych postulatów programowych, które senatorowie pragnęli podkreślić w końcu rezolucji.

Przeciwnicy frontu ludowego

Z drugiej strony deputowani radykalowie przeciwnicy frontu ludowego zajęli niedwuznaczne stanowisko, które wyraziło się w stanowczym tonie deklaracji, złożonej przez dep. Meyera, m. Harwru, który uważa, iż kongres powinien dać przedstawicielom partii radykalnej w rządzie formalne wskazówki co do przedsięwzięcia przez rząd energicznych środków, zmierzających do przywrócenia ładu społecznego, zwalczania strajków okupacyjnych, zakazu manifestacji ze sztandarami czerwonym i nie zezwalania członkom rządu na branie udziału we wszelkich uroczystościach.

Przesunięcie terminu Zawierania układów konwersyjnych projektuje Ministerstwo Skarbu

Jak wiadomo w dniu 31 b. m. upływa termin zawierania układów konwersyjnych w rolnictwie. Sfery zainteresowane od dłuższego czasu czyniły starania o przedłużenie tego terminu. Starania te zostały częściowo uwieńczone powodzeniem.

Oto bowiem, jak się dowiadujemy z kół dobrze poinformowanych Ministerstwo Skarbu przygotowuje projekt rozporządzenia, mocą którego w drodze wyjątku będą mogły wszystkie instytucje kredytowe zawierać układy konwersyjne z dłużnikami do dnia 31. XII b. r., a spółdzielnie kredytowe nawet do dn. 31 marca 1937. Układy te, wobec rozwią-

Wyłączenie Sowietów z Locarna Uznanie hiszpańskiego rządu narodowego

Przebieg rozmów włosko-niemieckich

BERLIN, 22. 10. Rozmowy berlińskie ministra spr. zagr. Włoch hr. Ciano są w pełnym biegu. Przeplatają się one z przyjęciami i uroczystościami, organizowanymi na cześć gościa włoskiego. —

W piątek wieczorem hr. Ciano wyjechał ma do Berchtesgaden i odbyć rozmowę z kanclerzem Hitlerem.

Ogłoszenia urzędowego komunikatu o wynikach rozmów oczekiwać należy dopiero w niedzielę. Na razie koła urzędowe zachowują najściślej dyskrekcję.

RZYM, 22. 10. Tutejsze koła niemieckie w następujący sposób zapatrują się na treść rozmów ministrów spr. zagr.:

1) Co do udziału Rosji sowieckiej w konferencjach międzynarodowych, to zarówno Włochom, jak i Rzeszy Niemieckiej zależy przede wszystkim na zupełnym wyłączeniu Sowietów z obrad lokarniejskich, zwłaszcza, że w najbliższej przyszłości nie należy przewidywać żadnej innej konferencji

międzynarodowej poza lokarnejską.

2) Sprawa powrotu do paktu 4-eh w jego dawnej postaci nie jest aktualna i nie jest przedmiotem rozmów berlińskich.

3) W Berlinie nie zostanie zawarty żaden układ polityczny włosko-niemiecki, nawet o charakterze konsultacyjnym.

4) W sprawie wojny domowej w Hiszpanii osiągnięto porozumienie co do natychmiastowego uznania przez Berlin i Rzym hiszpańskiego rządu narodowego, gdy powstańcy zajmą Madryt.

5) W sprawie Ligi Narodów rządy niemiecki i włoski postanowiły nie podejmować inicjatywy bez uprzedniego porozumienia się (np. co do powrotu Niemiec do Ligi lub wysłania delegacji włoskiej do Genewy).

6) W sprawie Lokarna Włochy, w zasadzie przygotowane są podobno przystąpić na równi z Anglią w charakterze gwarantów do dwustronnego traktatu francusko-niemieckiego, który — rzecz jasna — nie obejmowałby Belgii. Włochy nalegać będą na uzyskanie gwarancji dla siebie, gdyż z podobnym żądaniem wystąpiła Anglia.

7) Ze względu na konieczność faktycznej politycznej współpracy niemiecko-włoskiej, dyktowanej niepożądanym z punktu widzenia Niemiec i Włoch rozwojem wpływów trzeciej międzynarodówki w Europie, rządy niemiecki i włoski kontynuować będą wysiłki w kierunku usuwania i łagodzenia wzajemnych trudności, istniejących na obszarze dunajskim.

Przesilenie rządowe w Bułgarii Zatarg o termin wyborów

SOFIA, 22. 10. Urzędowo ogłoszono, że minister kolei Kozucharov i minister oświecenia Miszajkow złożyli dziś na ręce premiera Kiosseiwanowa prośbę o dymisję. Obaj ustępujący ministrowie należą do partii b. premiera Cankowa.

Prośbę o dymisję motywują oni tym, że w lipcu rząd zapowie-

dział przeprowadzenie wyborów do izby jeszcze w roku bieżącym, zaś obecnie premier w zgodzie z pozostałymi ministrami wypowiedział się za odroczeniem wyborów.

Na miejsce ustępujących ministrów będą mianowani apolityczni fachowcy.

„Marsz na Brukselę” zakazany ale Rexiści nie chcą ustąpić

PARYŻ, 22. 10. Z Brukseli donoszą: Rada ministrów na swym wczorajszym nocnym posiedzeniu postanowiła zakazać manifestacji stronnictwa Reksistów, które miały się odbyć w najbliższą niedzielę. Ponieważ skrajne grupy lewicowe zapowiadały kontrmanifestacje zachodziła obawa, że

może dojść do rozruchów. Stronnictwo Reksistów jest oburzone spowodu decyzji rządu i zapowiada odbycie manifestacji pomimo zakazu wydanego przez gabinet. Jak wiadomo Reksiści postanowili zorganizować w niedzielę „marsz na Brukselę”, w którym na wziąć udział 250.000 ludzi.

Huragan w Małopolsce Zabity robotnik — powalone drzewa i słupy telegraficzne

LWÓW, 22. 10. Nadworny donoszą: W następstwie okropnego huraganu, który szalał w tym powiecie zostało zniszczonych około 50 słupów telegraficznych. Szereg domów poza tym odniosło poważne uszkodzenia.

LWÓW, 22. 10. Z Doliny donoszą: W Wygodzie, pow. Dolina, szalał okropny wiatr, który powa-

lił wiele drzew i słupów telefonicznych. Wicher spowodował również śmierć robotnika tartaczego, Stanisława Konara, który chciał usunąć drzewo ze słupa telefonicznego. Konar spadł z drzewa i doznał złamania kręgosłupa.

Ostateczny termin spłacania pożyczek

Ostateczny termin przyjmowania przez placówki subskrypcyjne wpłat ratowych za subskrypcję 3-procentowej premii Pożyczki Inwestycyjnej upływa z dn. 5 listopada b. r. Po tym terminie wpłaty z tytułu subskrypcji nie będą przyjmowane, opieszalszym zaś subskrybentom grożą rygory, przewidziane w warunkach subskrypcji.

Subskrybenci, którzy uiszcili całą należność, powinni zgłosić się do właściwych placówek po odbiór obligacji.

Ustąpienie p. Pomijańskiego z Rady Spółdzielczej

Jak się dowiadujemy, dotychczasowy prezes Państwowej Rady Spółdzielczej, p. Ksawery Pomijański, został z tego stanowiska zwolniony. Na jego miejsce powołany został radca Ministerstwa Skarbu, p. Stanisław Sadowski.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Olbrzymi pożar

Krótko po godzinie pierwszej w nocy wybuchł groźny pożar za Starym Bródem. Wielka łuna widoczna była doskonale z Żoliborza.

W chwili oddania numeru na maszynę, pożar w dalszym ciągu trwa.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpal ty (na wszystkich stronach po 6 szpal): na 1-iej stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.60 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarzkie — 30 gr. Nekrologia po 2 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy. A tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Wydział ogłoszeń: Aleja Jerozolimskie 3 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Decydujące zwycięstwa powstańców Ofensywa wojsk narodowych na wszystkich frontach

BURGOS, 22. 10. W godzinach przedpołudniowych wojska narodowe zajęły miejscowość Navas del Arubs na południowym zboczu Sierra Guadarrama w pobliżu Escorial. Zwycięstwo wojsk narodowych na odcinku Naval Carnero jest przynajmniej częściowe. Oddziały czerwone wycofały się w popłochu, pozostawiając na placu boju wielką ilość amunicji. Jeden z balonów rządowych został

zestrzelony a pilot wzięty do niewoli.

BURGOS, 22. 10. Wojska powstańcze, które rozpoczęły ofensywę od miejscowości Ronda w prowincji Malaga, zajęły Casarabondela, Junguera, Algafocin, Bannaraba oraz Alpandeite, przez co została oswobodzona linia kolejowa Malaga — Algeciras i zajęty najwyższy szczyt łańcucha górskiego Ronda.

Litwinow w niebezpieczeństwie Aresztowanie jego najbliższego współpracownika

PARYŻ, 22. 10. „Le Jour” donosi o aresztowaniu w Moskwie doradcy prawnego komisariatu dla spraw zagr. Celenowa, który był bliskim współpracownikiem komisarza Litwinowa.

Dziennik twierdzi, iż aresztowanie Celenowa jest nie tylko dowodem osłabienia wpływów Litwinowa, lecz również stanowi osobiste niebezpieczeństwo dla obecnego komisarza dla spraw zagranicznych.

PARYŻ, 22. 10. „Le Matin” twierdzi, iż obecny ambasador sowiecki w Paryżu Potiemkin ma być powołany na komisarza ludowego dla spraw zagr. ZSRR, na miejsce komisarza Litwinowa.

Wylosowane Bony Fund. Inwest.

Dn. 22 października 1936 r. wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego oznaczone Nr. Nr. 1144, 1859, 3642, 24630, 27268, 33157 i 39447.

Francuskie państwo w Kanadzie

MONTREAL, 22. 10. Komitet Narodowych Autonomistów prowincji Quebec dąży do utworzenia odrębnego państwa francusko-kanadyjskiego.

Na zebraniu w mieście Quebec komitet wysunął rezolucję, domagającą się rezygnacji gubernatora gen. lorda Tweedsmira, który „opłacany przez Kanadę, służy interesom angielskich finansistów i angielskiej floty”.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony: 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 12—13.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon: 691-66, Księgowość i Kasa 220-30. Dział Ogłoszeń i Kantor (prenumerata) — Aleja Jerozolimskie 3a. I piętro, tel. 7-27-33. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.

PRZEDSIĄWZIELSTWA: Piotrków Trybunalski, Słowackiego 8, tel. 59. Włocławek, Cyganki 24, tel. 136.

PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2,30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem Sienkiewicza zł. 3,30 miesięcznie.